

# DELBÁCSKA

Izterkesztőség és...  
Novisad, Trg Oslo-  
bodjenja 3. sz. (Wagner...)  
Telefonszám: 137, éjjel 488. 50...  
Novisad

NOVISAD, 1926. MÁJUS 23.

VASÁRNAP



Előfizetési ára: egy óra 40, három óra 120, fél  
évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám  
ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

## Pü... s la... va nk

Ölts...  
mint ünnepeit az első tizenkettő, amikor a  
pü... piros hajnala felviradt rájuk. Ne a  
harangzó legyen ma lelkünk harsogó hangja s  
ne az orgona zugása ünneplő lelkünk énekes  
szava. Ma az emberi lélek ünnepehez a Ma-  
gasságbeli adta a hangot, a heves szél zuga-  
sát, amely betöltötte a házat, hol a tizenkettő  
együtt volt. Ma a lelkesedés tüze Istentől szá-  
llott le, a pü... tüzesnyelvek alakjában. Csak  
ez lehetett méltó harmonia és zugó akkord a  
pü... a szent jogok öntudatra ébredésé-  
nek magasztos ünnepehez.

Hoi szent jogok ébrednek öntudatra ott  
az ünnepi pirt nem az emberi szív ritmikus  
dobogása teremti meg piros rózsákban a lel-  
kesülő arcán, hanem az Ég küldi lobogó tűz  
alakjában.

A pü... első ünnepe az égi zugó  
szél és lobogó lángú tüzesnyelvek közt ébredt  
öntudatra a tizenkét halász apostol lelke, hogy  
nekik szent joguk van létezni s nekik szent  
joguk van ahhoz, hogy munkát, apostoli mun-  
kát kezeljenek. S az ünnepi lelkesedés szent  
ereje csodákat művelt s a létezés szent jogát  
megdől kulturál romhalmazan tisztelve ismeri  
el az egész kultur világ s az első pü... ün-  
nepe megalakult Ecclesia catholica évszáza-  
dok porladó hantjait maga alatt hagyva 19  
századon át ünnepli létezésének szent jogát.

Félelmszívű apostolok diadalmas harcán  
elmerengve várom az ég zugó szavát, hogy  
egy ezeréves kulturának támasszon lánglelkű  
apostolokat, kik azért a szent jogért, amelyet a  
magyarság kultur létezésé szent jogának neve-  
zünk férfiu bátorság lelkesítő szavával sikra  
szálljanak. Várom az ég zugó szavát, amely e  
jog tagadóival szemben, félelmet nem ismerő  
kitartással rendelkező apostolokat támasszon,  
akik e kultura fennmaradásába vetett szent  
bíttel hirdetik. E kulturának a léthez joga van.  
S mindaz ki azt tagadja az olyan szent jogot  
von kétségbe igazságtalan lelkülettel, ami bün-  
tetlenül nem maradhat.

Zugó égi szózat hirdesd dörgő szóval: Az  
uj alakulatban s államban is joga van a léthez  
minden olyan erőnek, amely az állam kultur-  
értékét emeli, annál inkább egy olyan művelt-  
ségnek, amely egy évezred vérvívarjai közt  
az elfogulatlan bíráló igazságos ítélete előtt,  
tisztességgel és dicsőséggel állotta s állja meg  
helyét.

Lánglelkű apostolok támadjatok fel s jöj-  
jetek elő a puhaság rejtekéből. Te pü...  
zugó szél kapd szárnyra őket, hadd szálljon  
újra a dal, melyre anyánk szava tanított.

Tüzes láng, amely az apostolok szívét do-  
bogóbbá tetted, pü... napján gyorsítsd meg  
a magyar szíveket, hogy kulturértékének hely-  
es öntudatára ébredjen. Hadd legyen büszke  
arra, hogy a kultura kapujának senki más csak  
ő volt az önzetlen védője. Hadd legyen büszke  
arra, hogy a nagy nemzetek kulturbölcsőjének  
ringásánál az ő finom acéljának pengése volt  
a bölcsődal lekének szent lángja az élető me-  
leg és melegen csurgó vére a jótékony harmat.  
Tüzes pü... szent láng ébreszt öntu-

data a vajdasági magyarság egyre halkuló  
szívét, hadd adja tudtul az igaztalan gunyolók-  
nak, hogy ha van nép, aki az emberiség szent  
jogaiért, annyi nemes áldozatot hozott s az  
emberi kultura nemesítésén és felvirágoztatásán  
annyit fáradt nép, amely rendelkezik annyi  
lelki energiával, hogy mint ő, a kultura értékét  
felismerte, ha van nép, amely a kulturát oly  
szeretettel felkarolta s lelki tulajdonává tette  
mint ő, úgy attól a baráti megbecsülés és ra-  
gaszkodás szent érzelmét soha meg nem ta-  
gadta s készen volt vele mint egyenragúfél

mindenkor együtt dolgozni és jogos létezés és  
öntudatra ébredés pü... ünnepeit.

Értse meg mindenki, hogy jogunk van a  
léthez, jogunk van ahhoz, hogy pü... zu-  
gással hirdessük: vagyunk. Értse meg min-  
denki, hogy a pü... láng tüzes betűvel ir-  
hatjuk be az emberiség kulturörvénebe: Ha  
a magyar nem vézett volna, a művelődés  
nagy eszméje ma nem ülhetné öntudatra ébre-  
désének pü... ünnepeit.

Pü... Lélek ezért zugva s lángolon  
szállj reánk. (i. r.)

## Rádics mai népgyűlése áll a politikai élet homlokterében

Jovánovics Lyuba pártja kiáltvánnyal fordul az ország népéhez  
A király jövetelét várják Zagrebben

Beogradból jelentik: A parlament szü-  
netelése folytán eseménytelen politikai életbe nagy  
élénkséget teremtett Rádics S... mai né-  
gyűlésének híre. A népgyűlést a horvát parasz-  
vezér Sztara Pazován rendezti meg és így köny-  
nyen érhető az az izgalom amely kormány  
körökben urrá lett, a gyűlés megrendezésének  
hírére.

Rádics legutóbbi megtartott népgyűlései  
ugyszólván kivétel nélkül nagy politikai zava-  
rokat idéztek elő ugyanannyira, hogy a beér-  
kezett jelentések szerint politikai ellenfelei most  
már arra az elhatározásra jutottak, hogy a pa-  
raszvezér népgyűléseinek megzavarásával pró-  
bálják megakadályozni a jelenlegi kritikusi poli-  
tikai helyzet nagyobb mérvű kiélesítését.

Ezt a feltevést igazolja az a lázas tev-  
kenység, amely a tegnapi nap folyamán a bel-  
ügyminisztériumban végbement a rendezvarás  
megakadályozására. A sztara pazovai hatóságok  
telefon útján jelentették a belügyminiszterium-  
nak, hogy a rend fenntartására össze-vissza  
nygyven csendőrrrel rendelkeznek és az előre  
látható zavargásokra való tekintettel, kéri a  
rendőrség megerősítését.

A belügyminisztérium illetékes közegei ki-  
jelentették, hogy teljes nyugalommal várják a  
népgyűlés megtartását, mert minden intézkedést  
megtettek a rend és a biztonság épségének  
fenntartására. Határozott kezességet vállalnak  
arra, hogy a gyűlés minden incidens nélkül  
fog lefolyni.

### A Jovánovics párt kiáltványa a néphez

A tegnapi nap folyamán a Jovánovics  
Lyuba köré csoportosult politikusok táborában  
nagy élénkség uralkodott. A párt a tagok nagy  
számának részvételével bizalmas értekezletet  
tartott. Az értekezlet folyamán erősen meg-  
cáfolták azokat a híreszteléseket, amelyek arról

szólnak, hogy a párt néhány tagja azzal a  
gondolattal foglalkozik, hogy a pártból kilép  
és újra a kormányt támogató többségi radiká-  
lis párthoz csatlakozik.

A párt tagjai egyhangulag erősen állást  
foglaltak az aaptalan híresztelésekkel szemben  
és a pártvezért osztatlan bizalmukról és kitar-  
tásukról biztosították.

A párt az egyetértés spontán megnyilvánu-  
lását tudomásul véve, áttért a napirenden  
lévő aktuális politikai kérdések tárgyalására.

A megbeszélés folyamán a párt egyhan-  
gulag annak a véleményének adott kifejezést,  
hogy a vesztegetések és a visszaélések ügyének  
jelenlegi elintézésével semmilyen körülmények  
között sem elégszik meg és az ügy felszinen  
tartása érdekében minden lehetőt megtesz.

Elhatározta, hogy amennyiben a parla-  
ment nem tenné magáévá azt az álláspontot,  
hogy a korrupciók ügyét újra napirendre tűzze,

### a párt kiáltvánnyal fordul az ország népéhez,

és részletesen feltárva a helyzetet az ország  
népére bizza ennek a kérdésnek az eldöntését.

A Jovánovics pártnak ez a határozata  
kormánykörökben érhető izgalmat keltett.

### A zagrebi ünnepek

A Zagrebben megkezdődő ünnepeket  
nagyarányu előkészület vezette be. Az egész  
ország területéről nem kevesebb mint ötezer  
tartalékos tiszt érkezett a horvát fővárosba, az  
ünnepek fényének emelésére.

Az ünnepeken a kormány képviselőiben  
Trifunovics hadügyminiszter vezetésével több  
képviselő vesz részt, sőt nem tartják kizártnak,  
hogy az ünnepeken a király is megjelenik.

Ófelsége elutazásáról az éjszakai órákig  
biztos jelentés nem érkezett.

## Pilsudszky elfogadta az elnökséget

Varsóból jelentik: A szocialisták újabb  
felhívást tettek közzé, amelyben hangsúlyozzák,  
hogy a harc még nem ért véget, mert a len-  
gyel fascisták és a nemzeti demokraták véres  
bosszura határozottak el magukat a munkásság  
ellen. Büdner szuperintendánst, a lengyelországi  
egyházközösség elnökét, kémkedés gyanúja miatt  
letartóztatták és Pozenbe vitték.

A kormány Ratai ideiglenes köztársasági

elnökkel történt megállapodás alapján az el-  
nökválasztást május 31-re tűzték ki. A válasz-  
tás helyéül Varsót jelölték meg. Vilnából ér-  
kező jelek szerint a litván határon csa-  
patösszevonások észlelhetők.

A késő éjszakai órákban érkezett varsói  
jelentés szerint Pilsudszky a köztársasági el-  
nökségre való jelölést elfogadta s ezzel a vál-  
ság megoldhatónak tekinthető.

## Felmentést kérnek a frankhamisítók védői

A francia sajtó Bethlen vallomásáról -- A védők szerint a vádlottak nem követtek el közönséges bűncselekményt

Budapestről jelentik: A budapesti királyi büntetővádló ma délelőtt tíz órakor folytatta a frankper főtárgyalását. A tárgyalás megnyitása után Haála József védője Hindy Zoltán dr. tartja meg védőbeszédét. Rámutatott arra, hogy Windischgrätz a főtárgyaláson és azonkívül is állandóan hangoztatta, hogy neki a legnagyobb fájdalmat okozza, hogy az ő hibájából jóhiszemű becsületes emberek börtönbe kerültek. Nem lehet felelőssé tenni azokat, akik beugrottak, hanem csak azt, aki felhívta őket és ha ennek az akciónak felhívatalos jellege volt, ami kétségtelen, akkor elsősorban a herceg a volt miniszter felelős ezért. Windischgrätz ezt a felelősséget vállalja is.

Utoljára tegnap több képen mutatta be Windischgrätz egyéniségét. Ennek kiegészítésül elmondja, hogy 1918-ban amikor a parlamentben az a közbeszólás elhangzott, hogy „mi antant barátok vagyunk”, Windischgrätz neki akart menni a közbeszólónak. Ő akkor felháborodott Windischgrätz viselkedésén, mert az ő tiszta magyar vére akkor még nem érte meg azt, amit ennek a cseh hercegnek a vére már akkor megértett, hogy mit jelent Magyarország az a közbeszólás.

Haála József utasítást kapott, hogy papirt csináljon, amelyet ez ezerfrankosok hamisítására fognak felhasználni. Ő a szolgálati szabályzat rendelkezésének megfelelően felettes hatóságához fordult tanácsért, amely az utasítást megismételte. Haálát az ügyész pénzhamisítással vádolja, pedig ő csak papírt hamisított. A bűncselekményben való bármilyen részvétel sem lehet vádolni Haálát, a szándék sem volt meg benne. Felmentést kér.

Ezután Rába védője Telek György dr. emelkedik szólásra. Kifejti, hogy ezt a bűncselekményt nem szabad közönséges bűncselekménynek feltüntetni. Amely mértékben hazafias célok vezették az akció többi résztvevőit, éppoly mértékben hazafias cselekedet volt Rábáé is, aki azonban csak parancsra cselekedett, mert a herceget nemcsak mint főnökét, hanem mint félistent tisztelte. Kéri beismerését enyhítő

körülménynek betudni és felmentő ítéletet hozni.

Schwetz Aurél Winkler István védője szintén felmentést kér Winkler esetében a vád nem bizonyított semmit. Még okirathamisítással sem lehet vádolni, mivel éppen azért vonult vissza az akciótól, mert hamis utlevelet akartak számára kiállítani.

Dr. Dániel Sándor Andor Endre védője szólal fel ezután. A vádlottakat ideálístáknak tartja, akik egy nagy cél elérése érdekében vállalkoztak erre a cselekedetre. Andor egyetlen egy darab hamis ezerfrankost hozott forgalomba, azt, amelyet Jankovicstól kapott. Védenek különben is Olaszországban követte el a bűncselekményt az olasz büntető törvénykönyv idevonatkozó paragrafusai szerint a hamis bankjegyek forgalombahozatala csak akkor büntetendő, ha tényleg sikerült a hamis bankjegyek forgalombahozása. Felmentést kér.

### A francia sajtó őszintének tartja Bethlen beszédét

Párisból jelentik: Az Ezeleior Bethlen István gróf vallomásáról a következőket írja: Bethlen István válasza a vád minden pontjára. Rendkívül őszinte válasza az általános vélemény szerint minden kétséget és félreértést el kell, hogy oszlasson. A miniszterelnök vallomása megsemmisítette mindazt a mesterséges gyanút, amelyet vele szemben tápláltak és a vádlottaknak ellene irányuló vallomásaival szemben Bethlen István döntő bizonyítékokat terjesztett elő. A lap közli a Havas iroda jelentéseinek kivonatát. A Petit Parisien részletesen közli a vádbeszédet, kiemeli annak Briandra vonatkozó célzását, valamint azt, hogy a főügyész súlyosbító körülménynek tartja a hazafias célokra való hivatkozást és szigorú ítéletet kér, amely úgy bel, mint külföldön megnyugvást jelent és igazolja, hogy a magyar nemzet nem kalandoktól várja a feltámadást. A Matin a Havas iroda alapján ismerteti Sztrache beszédét. Ismerteti a beszéd lényegét, valamint a Briandra vonatkozó célzást, továbbá közli a Trianonra való utalást és a vádbeszéd főbb pontjait.

## Francia lapok közlése a jugoszláv-francia garancia szerződésről

Páris, május 22. Mint a Petit Parisien Genfből jelenti, Nincsics külügyminiszter, aki Genfben érkezett, legközelebb Párisba utazik. Határozottan állítják, hogy a külügyminiszter-

nek ez az útja szoros kapcsolatban van a Jugoszlávia és Franciaország közötti garanciaszerződés megkötése ügyében folytatott tárgyalásokkal.

## Kétezer jugoszláviai hívő zarándokolt el egy magyarországi bucsujáró helyre

Pécsről jelentik: A baranyamegyei Máriagyűd bucsujáróhelyre Jugoszláviából nagy zarándokcsapat érkezett, amelynek tagjai vagyonos földbirtokokosok és iparosok. A zarándokmenet, amelyet Hegedűs Lénárd esperesplébános vezetett kétezer szubotici és 250 bajmoki

lakosból áll, akik mintegy ötszáz kocsival és számos autóval jöttek át a Dunán. Ez a legelső eset, hogy a jugoszláv hatóságok ilyen nagy tömeget engedtek át magyar területre, nyilvánvalóan a zarándoklat vallásos jellege miatt.

## Vakmerő rablótámadás egy román postautobusz ellen

Bukarest, május 21. Az okiráltságbeli Targul-Neamtz és Pascani között vakmerő rablótámadást követtek el a két helység között közlekedő személyszállító postautobusz ellen. A rablók Pascani közelében kidöntöttek egy hatalmas fatörzset és az utastestet fektették. Amikor az autobusz emiatt kénytelen volt megállni, tíz rabló előreszegett fegyverrel kényszerítette az autobusz utasait értéktárgyaik és pénzüik átadására s azonkívül az autón levő postai pénzzállítványt is elrabolták. A rablók nagyrésze csendőregyenruhát viselt.

A rablók más kocsik és automobilon utasait is kifosztották, mégpedig oly módon, hogy mint csendőrök igazolásra szólították fel

az autók tulajdonosait. A választásokra való tekintettel ugyanis ma Romániában kocsik és automobilon csak hatósági engedéllyel mehetnek egyik községből a másikba. E rendeletre való tekintettel az automobilon gyanútlanul megálltak a csendőregyenruhás rablók felszólítására, akik azután az utasokat kifosztották.

Az áldozatok között van Sturdza Constantin volt képviselő is, akinek automobilját is elvették. A kocsivezetőt kényszerítették, hogy vigye el egy erdő aljába, ahol azután a rablók eltűntek. Az utasoktól a rablók az értéktárgyakon kívül 50.000 leit vettek el. A posta kára készpénzben 40.000 lei, de ezenkívül elvitték az összes csomagokat is.

## Pünkösdi istentiszteletek rendje

a róm. kath. plébániatemplomban:

Pünkösöd vasárnap fél 7-kor szentmise és utána horvát szentbeszéd; fél 9-kor diákmise. Fél 10-kor magyar szentbeszéd. 10-kor apáti nagymise, mely alatt a Cecilia énekkar Finke: „Oriens ex alto” miséjét énekl. 11-kor német szentbeszéd s utána csendes mise.

a Református templomban:

Május 23-án délelőtt háromnegyed 10-kor istentisztelet ünnepi egyházi beszéddel. „A nagy Mentő” régi angol éneket énekl. a Dalárda vegyeskara. Délelőtt 11 órakor UrvacSORAOSZTÁS. Délután fél 3 órakor istentisztelet prédikációval. Május 24-én délelőtt 10 órakor istentisztelet prédikációval. Délután fél 3 órakor istentisztelet imával. Este 8 órakor német istentisztelet. Prédikál Jung Keresztély beskai református lelkész.

**Beocsinban:** Május 24-én délután 3 órakor ünnepi istentisztelet, konfirmáció s UrvacSORAOSZTÁS az iskola emeleti tantermében.

**Budisaván:** Május 23-án délután 3 órakor istentisztelet és UrvacSORAOSZTÁS.

**Titelen:** Május 23-án délelőtt 10 órakor istentisztelet és UrvacSORAOSZTÁS a polgári iskola emeleti tantermében.

## A vojvodinai kézműipari kiállítás Noviszádon

A mai kedvezőtlen pénzügyi helyzet mellett is a kiállítás iránti érdeklődés fokozatosan nő. A rendező bizottság néhány emberét a Vojvodina összes nagyobb városaihoz küldötte, hogy az ottani iparosokat a kiállítás rendezése körüli munkálatokkal megismertesse. Általában azt a benyomást hozták, hogy az iparosok többségének az akció teljesen megfelel és közülük sokan a kiállításban való részvétel mellett nyilatkoztak.

A legtöbb iparos és kereskedelmi egyesület naponta jelenti, hogy alárendelt területeken a kiállítás eszméjét helvi lapjaikban szélesítik és nagy odaadással dolgoznak az irányban, hogy minél nagyobb számú kiállítót gyűjtsenek.

Ezek közül említésre méltó a verseci egyesület, amely „Vojvodina” című lapjában a nisi egyesület, amely saját lapjában a „Privredni List” osijeki Ipar és Kereskedelmi egyesület, amely ugy a helvi lapjaiban mint körlevelekkel, a Ijubljani egyesület saját lapjaiban a kiállításban való részvétel iránt agítál és ugyanezt teszik Skoplje Sarajevo és a Vojvodina összes nagyobb városai is, amelyek ha legkisebb parciális eredménnyel megkötötték és ezt összegezzük, eredményben a feltétlen siker fog megvilágnulni.

A kiállítás keretén belül egy mezőgazdasági osztály van alakulóban és fáradozás folyik abban az irányban is, hogy a kiállítás tartama alatt egy napot az állat kiállításnak is lehessen szentelni, mert ez iránt különösen a mi vojvodinaink nagy érdeklődést mutatnak.

Mindezek után megállapítható, hogy a kiállítás rendezése körüli munkálatok a pozitív fejlődés jegyében folynak és hogy azok teljes sikerrel kecsegtetnek.

Érdekeltek kik ezen a kiállításban részt ohajtanak venni mindennemű felvilágosítást az összes ipar és kereskedelmi egyesületekben és a kiállítási irodában nyerhetnek. A jelentkezési ivatek is ugyanezeknél kaphatók. Mivel a jelentkezési terminus már közeledik, mindenkinek érdekében van már a jobb hely biztosítása végett is hogy jelentkezési ívét mielőbb beküldje.

Dr. FÖLDES

MARGICRÉM

PUDER, SZAPPAN csodaszéppé teszi. Ujból mindenütt kapható.

Vezérképviselő: HELLER, Veliki-Kikinda.

## Temerini legényerkölcsök a múlt század hatvanas és hetvenes éveiben

Temerinben még most is borzalommal gondolnak azokra az atrocitásokra, gyilkosságokra és botcsatákra, amiket a legények részint virtuskodásból, hetyke vetélkedésből, féltékenységből, erejüknek fitogtatására rögtönöztek.

A múlt század 60-as, 70-es és 80-as éveiben érték el ezek az erkölcsi kilengések a tetőfokukat, a 90-es években már csak elvétve akadtt egy-egy kis parázsösszetűzés, késelés, fejbeverés, amibe senki se sántult bele s ami a hatóságot sem igen foglalkoztatta. Elintézték a legények maguk között.

Azelőtt azonban nem ment simán a dolog. A csatateret igen gyakran a sebesültek jajkiáltása és halálhőrgése jelezte, ahol az éjleple alatt a nyers indulatoknak olyan össze-csapása volt, amelyet lehetetlen volt a hatóságnak tudomásul nem venni s amelynek csatánóját nem egy esetben a börtön volt.

Akkor egymásra lestek a legények s botokkal felkészülve várták az ellenfeleket.

Hol orozva, hol nyíltan támadtak egymásra. Ma már a paraszt legények szelidebb erkölcsűek s orvtámadás legfeljebb ha kaputost érhet, u. n. urak részéről vált sérelmek tetítettébb lovagias megtorlására.

Azokban az időkben egy Vickó, aki a korcsmából hazamenet 4—5 embert szurt hasba — hogy ott a helyszínén meghaltak — nem csinált nagy lelkiismeretfurdalást a késelésből. Játszott a halállal mint macska az egérrel. Mint az erkölcsök akkori állapotának leghebbebb fokmérőjét részletesebben elmondom, hogy történt az eset.

Vickó mulatott a korcsmában. Hétfőn reggel mámoros fejfel hazafelé dülöngött. Négy-öt óra tájon lehetett az idő. Ilyenkor több helyen már ébren vannak s kiállnak az uccájtóba. Falusi szokás az, hogy a legelső élő, mozgó lénytől megkérdezzék, mi újság?

Az első kapuban álló látvány Vickót hazafelé tántorogni, valamit szolt neki. Vickó feletlenül előrántotta bicskáját s az illetőt hasba szurta, aki ott nyomban fel is fordult.

Vickó pedig mint aki jól végezte a dol-

gát, tovább ment. A vérrel való játok azonban annyira megtetszett neki, hogy még vagy három-négy esetben megismételte a bicskával való fegyverforgatást s mint aki jól végezte a dolgát, haza ment.

Persze, hogy becsukták. Sokáig ült kisedded játékaért, szereplő társai azonban azóta sem moccantak és szólaltak meg, mert kint hallgatnak, pihennek a temetőben.

Hasonló eseteket inscenáltak a Sárak, Holósiak, akik rettegett alakjai voltak a temerini fiataliságnak.

Ezek azonban nem szúrták meg gyanútlanul álló, kíváncsiskodó embereket, hanem nyíltan szálltak szembe náluknál számra nézve hatalmasabb ellenféllel is s rendszerint megforgatták ellenfelük irhájában a kisbicskájukat. Hozzá voltak már edződve a szurkáláshoz lányok, legények egyaránt.

A botcsaták is ritkán végződtek halálos sebesüléssel. A 60-as évek öreg legényei még ma is bizonyos megilletődéssel gondolnak azokra az aranjuenzi szép napokra, amikor egy-egy leány mósolyáért vagy kacsintásáért botra vagy késhegyre mentek egymással.

Mert mindig a lányok — tehát a nők — voltak a verekedés előidézői s ez a körülmény bizonyos ideális patinát von ezekre a verekedésekre, viaskodásokra.

A legkimagaslóbb s méreteiben és következményeiben is, a legnagyobb és legérdekesebb botcsata a Kovács (Csörjös) testvérek és más 30 legény között zajlott le a múlt század 60-as éveiben. A Kovácsok: István, József és s még egy segítő társuk képezték az egyik tábort, más harminc vagy negyvenen az ellen-tábort. A casus belli a leányok voltak, akik a három Kovács testvér vonzalmát viszonzották. Ezekkel tehát a többi kaptalanul maradt vitéznek le kellett számolniuk. Még pedig a saját terepükön, a saját uccájukban, házuk táján. A mérkőzést a Kovácsék sehogy sem tudták elkerülni s a szívük választottjairól sem voltak hajlandók lemondani. Fel kellett tehát venni a harcot. Meg kellett verekedni.

Tudták előre, hogy hol lesnek rájuk, ép-

pen azért hatalmas, furkós botokkal felfegyverkezve mentek a lányokhoz este, amint az akkor szokásban volt s még most is szokásban van.

Sötét este volt, amikor a két tábor összecsapására került a sor.

Mikor a Kovács testvérek látták, hogy felvonulnak az ellenséges hadak, egy téglakazalt szemeltek ki állásfoglalásuk helyéül.

A legidősebbik, Jóska rendezte el a hadállást.

Az ellenséges tábor ezalatt veszedelmesen közelgett.

Az első üdvözlés egy botsujtás volt, amit Kovács Jóska kiparizott s a következő pillanatban úgy sújtotta fejbe az előcsatárt, hogy az elbukott. A másik pillanatban már egy másik óbégatott, akinek a zápfogait találta tövön csapni. István, Mihály és Fercsi pajtásuk is hasonlóan dolgoztak. Közben ők is kaptak egy-egy suhintást, de mivel az ő furkósaik hosszabbak, kezeik fürgébbek, karjaik izmosabbak voltak, sokkal szaporábban osztogatták a csapásokat mint ellenfeleik, akik amúgy sem támadhattak rájuk több oldalról. Az egyenkint való mérkőzésben szépen sorjába lefektették a Kovácsok az ellenfeleket. Többen közülök négykézláb odább vándorogtak, de egy részük eszméletlenül hevert a megtámadottak lábainál.

Sokáig tartott a harc, s a túlerő elleni küzdelemben a legfiatalabb Kovács ellankadt, s olyan ütést kapott, hogy összeroskadott. Nosza bátyjának se kellett egyéb, minthogy öccsét összeroskadni lássa. Az izgalomtól felfokozott erővelrontott a szemben állókra, áttörte a frontot s a szomszédos házba futott. Ellenségei azt hitték, megfutamodott. Jóska azonban horgért szaladt a szomszédba, amit a szalmakazalban meg is lelt. Most már szuronycsatát kezdett, mikor visszajött. Mikor az ellenfél észrevette a veszedelmes harci eszközt megfutamodott. Tíz-tizenöten fekvé maradtak a csataterén, a többi sebesült eliszolt, az öt-hat pedig ép irhával oldott kerekelt.

Jóska most öccsét kereste fel a sebesültek közt. Eszméletlenül feküdt az a többiek közt. Hamar vizet hoztak neki, s fellocsolták.

— Nagyon megütöttek?

— Jól megcsaptak. De én akkor már ötnök adtam fel az utolsó kenetet. A legfiata-

## A RAVASZ LUNÁTIKUS

írta: MAJTHENYI GYÖRGY

— Igen, a negyedik futamban „Hannover” fog győzni, ez holtbiztos! — mondotta Bélics Miklós, amikor a pagátfogás előző izgalmai közben a kövér patikus a térdére tette a kezét és kacagva kiáltott rá:

— Hallod-e, te lunátikus, ne álmoldozz! Hajtsd már el azt a buta sportlapot. Hát nem láttad, hogyan kergettük be a Laci pagátját?

Bélics szórakozottan nézte barátait, akikkel rendszeren ebben a csöndes kis vendéglőben találkozott esténként. Szerény kis kompánia volt ez, amely a polgári jólét vékonyka létráján a rendszeres meleg vacsoráig küzdötte már föl magát és itt, a csöndes sarokasztalnál olykor egy kis tarokkjáték izgalmaival fűtötte vidámabb emberségre a szürke mindennapokat. Egy-egy sikerült játék után harsányan kacagtak és örömmel söpörgették ide-oda az apró pénzecskeket.

Néha Bélics is résztvevett a játékban, de mostanában már csak a lóverseny járt az eszébe, én némi szánalommal mosolygott a térdét veregető patikusra. Aztán csillagot rajzolt a lapra Hannover neve mellé és halkan kilehelt szavakkal azt mondta:

— Barátom, ez az igazi! A tarokk?... Hát jó nem becsülöm le egészen, annak is van értelme némelykor.

A kártyások a lapot keverték és Laci, a fekete kis ügyvédbojtár, aki régebben, a „kezdett sötét nyomorában” amint mondani szokta, együtt lakott volt Béliccsel, tréfásan vetette feléje:

— Ne tudományoskodj mindig, „Halványarc”, mert az rossz hatással van a piros vértetecskéidre...

Bélics azonban nem hagyta magát és komoly arccal magyarázta:

— De a tippelés voltaképp hipológiai egyenlet, amelyet meg kell fejteni. A szerencse itt nem döntő tényező, mint a legtöbb kártyajátéknál. A lovakhoz érteni is kell, barátom! Trükkök, fogások, versenytechnika, zsoké suly, papírforma, a versenyek pszichológiája, mind, mind igen súlyos tényezők...

— Az, ilyen okoskodás! — állította meg Miklóst a kövér patikus, akit a lóverseny csak annyiban érdekelt, amennyiben ott is lehetett nyerni. És leosztotta a lapokat.

Bélics magára maradt. Elhallgatott.

A vékonypénzü, hosszú legény egész megjelenésében volt valami szánandó s ezért előszeretettel becézgették lunátikusnak. Sápadt, szeplős arcbőre sárgásan, petyhüdtén, egészségtelenül fonnyadt a csontokon. Szemét vörös csik keretezte. Az embernek, ha rája nézett, különféle betegségek jutottak az eszébe és igazán nem a konvenció, hanem a szánalom kergette a nyelvére a kérést: hogy vagy? Beszéd közben a száját úgy nyitotta föl, mintha előbb külön el kellene határozni magát s a furcsa szájmozdulatot látva, az ember valami hápogást várt, holott egészen rendszeren, folyamatosan beszélt. De nagyon halkan, szinte suttogva. Pedig nem volt semmi baja. Ő maga állította, hogy egészséges, mint a makk és gyerekkora óta soha beteg nem volt, egy esetet kivéve, amikor a barackfa ága letört alatta s ő majd egy hétig sántított. Ezért gyakran panaszkodott is.

— Kérlek, nem is olyan jó az, ha az ember annyira egészséges, mint én. Mindig attól tartok, hogy egyszer csak valami szörnyű nagy baj ér... Más ember milyen szerencsés ebben is! Az legalább kitöri a lábát, vagy ha megfázik és köhög, meg láza van...

De ezt legkevésbé a kövér patikus hitte el. Csak szánakozóan mosolygott s ha Miklós nem hallotta, azt mondta:

— Szegény lunátikus! Sajnálom, hogy olyan ügyefogyott és hogy a lélek is csak hál-ni jár belé...

Bélics meg ezen a tavaszon halálos komolysággal vetette magát a lóversenyek tanulmányozására. Csak a legkomolyabb számítások alapján játszott és az volt a célja, hogy valamelyik öszeleji versenyen, amikor már alaposan ismeri az egyes istállók versenyeredményeit, a lovak származását és képességét, a szokékat, a hendikep befolyását, szóval, amikor az egész tudomány már a kisujjában lesz, akkor minden rendelkezésére álló pénzzel megjátssza az összes versenyszámokat győzelemre és helyezésre is. A sok pénzzel aztán elutazik Olaszországba. De mindenekelőtt is új télikabátot csináltat, prémes gallérral és két rend ruhát is. Az egyik sötétkék lesz, a másik meg barna... Ő sok terve volt. A legfontosabb beszerzéseket egy hosszú cédulára írta és hol kiégszította őket, hol meg törölt belőlük, vagy a sorrendjüket változtatta meg, fontosságukra való tekintettel.

Néha hajnalig számított a lovak győzelmi esélyeit és minden körülményt pontosan latolgatott. A kis vendéglőből rendszeren valami kávéházba ment és ott folytatta hipológiai tanulmányait. Szóba elegyedett az öreg markórral, akinek az apjáról rámaradt házáat is régen elvitték már a lovacsák és többször ment ki az éj folyamán az uccára, hogy a másnapra várható időt is számításba vehesse. Ha fellegetes volt az égbolt, megnyalozott mutatóujját a levegőbe tartotta és a szél irányát kémlelte.

— Déli szél van, esőt kapunk, — mondotta aztán a markórnek — már pedig akkor

labbb Kovácsnak szívárgott a vér az orrából, de másnap már semmi baja sem volt.

Az ellenfelek is feleszméltek az éjszaka jótékony, hűsítő hatása alatt, s másnap ki bekötött karral, ki bekötött fejével panaszra ment a községi bíróhoz.

Ez azonban megtudván, hogy milyen túlerővel támadtak a három Kovácsra, elutasította panaszukat, sőt szemrehányással is illette őket.

Nem szégyenltek magukat. Harminczán mentek négy emberre, s még tíz jöttök panaszra Takarodjatok innen. Ezzel a to-

vábbi háborus bonyadalmaknak elejét vette. A Kovácsok dicsősége pedig nagy örömet keltett a lányok, s különösen a választottak szívében.

Volt még egy kisebb szabású összecsapása az egyik Kovács fiúnak, aki egy legény pajtásával erősebb haderővel szemben, szintén nem hozott szégyent a nevére, de a háborus mentalitás lassan-lassan kiveszett az emberekből s ma már a szelid demokrácia, a kultúra áldásosabb, nívósabb szelleme s az erkölcsök finomodása örökösdi a múlt század romantikus legényvilágának emlékezetes romjai felett.

## Vasárnapi lexikon

Vegyes tudnivaló a közlekedésről, a régi és új milliomosokról, és egyebekről

Mára egy kis „vegyes felvágottat” állítottunk össze hasznos tudnivalókról. Ezuttal olyan dolgokról is lesz szó, amelyek talán kisse babonás színezetűek, de mindenesetre alkalmasak arra, hogy felkeltsék olvasóink figyelmét, akik amugyis nagy szeretettel és érdeklődéssel olvassák vasárnapi rovatunkat.

A vonatok rekord sebessége:

A leggyorsabb vonatok tudvalevőleg Amerikában közlekednek. A statisztika szerint a következő vonatok értek el rekord sebességet: 1901-ben Pacific Railway Flemingtől—Jacksonvilleig, 5 mérföld 2 perc 30 másodperc alatt, vagyis 120 mérföld óránként.

1902-ben Eckleystól—Wrayig, Egyesült Államok, 148 mérföld 9 perc alatt, vagyis 987 mérföld óránként.

1904-ben Great Western vonatot, Anglia, Paddingtontól—Bristolig 118,5 mérföld 1 óra 24 perc alatt, vagyis 846 mérföld óránként.

1912-ben „Twentieth Century Ltd.” Egyesült Államok, Elkharttól—Toledóig 133 mérföld 1 óra 47 perc alatt, vagyis, 74,46 mérföld óránként.

A leghosszabb vasutvonalak:

Cap-Cairo Railway 8.000 kilométer.  
Transzszibíriai vonatot, Cseljabinszktól—Wladivosztokig 6.550 kilométer.  
Southern Pacific Railway, New Orleans-tól—Los Angelesig 6.250 kilométer.

Canadian Pacific Railway Quebecktől—Vancouverig 6.028 kilométer.

Ausztráliai Coast Railway 5.600 kilométer.  
Pacific, Chicagótól—San Franciskóig 5.412 kilométer.

Bagdadi vasut 2430 kilométer.  
Buenos Ayrestől—Valparaisoig 1.420 kilométer.

A világ vasutvonalainak vágányhossza:

Európa	329.709 kil.
Ázsia	99.436 "
Afrika	33.481 "
Amerika	513.824 "
Ausztrália	30.136 "
Kanada	53.387 "

Az amerikai dollármilliomosok:

Az Egyesült Államokban ezidőszert körülbelül 25.000 dollármilliomos él.

1919-ben százhatvankét embernek évi jövedelme meghaladta az egymillió dollárt, 121 embernek másfélmillió és 12 embernek a 3 millió dollárt.

A hivatalos statisztika szerint sok dollármilliomos spórolásból szerezte vagyonát. Ennek illusztrálására szolgáljon a következő példa: Ha valaki 21 éves korában naponta 28 és fél centet takarított meg, úgy 70 éves korában vagyona 29.000 dollára emelkedett. Egy dollár 24 százalékra és száz évre elhelyezve nem ke-

vesebb mint 2.551.793.404 dollár tőkét jövedelmez. — Próbáljuk meg ezt a spórolási rendszert dinárokból s ötven év múlva lepipáljuk Rotschild vagyonát!

Az öregek vagyona:

A történelem számos esetről számol be, amikor a klasszikus kor híres emberei szinte daskáltak a jólétben. Krözusnak olyan hatalmas birtoka volt, amely mai értékben 9 millió dollárnak felel meg. Seneca filozófus 15 millió dollár vagyonnal rendelkezett. (A mai filozófusok még ennyi parával sem rendelkeznek!) Tiberiusz halála után a mai érték szerint körülbelül 115 millió dollárt hagyott örökösére Caligulára, aki a hatalmas vagyonnak körülbelül 12 hónap alatt a nyakára hágtott. Amikor Vespasian trónralépett, jövedelmét 175 millió dollárra becsülték. Milos pedig 3 millió dollár adósságot hagyott hátra halála után. Julius Caesar 10 millió dollárral tartozott barátainak, amikor pedig elfoglalta hivatalát 700 millió dollárt költött a kincstár vagyonából. Appianusról az a monda járja, hogy öngyilkos lett, mert 400.000 dollár évi jövedelmét keveselte. Julius Caesar gavallér ember lehetett mert Brutus anyjának egy 200.000 dollár értékű gyöngyszemet ajándékozott. Lucullus pedig 300.000 dollárt költött egy-egy ebédre és lakomára, mondják is azóta ha valaki fényes lakomát csap, hogy „lucullusi ebéddel vendégelte meg barátait.”

Gyémánt termelés 1922-ben:

Délafrika	670.000 karát
Belga—Kongó	249.000 "
Nyugatafrika	141.000 "
Angola	97.000 "

A világ kávétermése:

Brazília	447 millió kg.
Kolumbia	102 "
Holland-India	46 "
Venezuela	40 "
Guatemala	39 "
San Salvador	36 "
Haiti	35 "
Portorico	17 "

„Csak rajta!” legföljebb helyre jöhet be, mert gyöngye a nehéz, fölázott talajhoz...

És a markor helyeslően bólintott.

Valamelyik augusztusvégi versenynapra aztán minden erejével fölkelésült. Napokon át bujta az újságokat, minden lehetőséget és esélyt számításba vett, egész éjszakákon át töprengett s mint valami nagy matematikus, állapította meg a lovak beérkezésének sorrendjét. Barátaitól, rokonaitól kisebb kölcsönöket préselt ki és a rendesen is haloványabb arccal, de lángoló elhatározással indult ki a gyepre.

Barátai, az egész kis kompánia, akik a helyzethez idomuló tréfáikat mind feléje puffogtatták e napokban, most némi izgalommal várták a hősi vállalkozás eredményét. Voltaképpen nem törődtek vele, amint mondogatták és bár rendes hétköznapi volt, üstökös se járt az égen s a lapok se hoztak különösebb szenzációt, a tarokkártya mégis egy csomóban hevert s a sör is csak kortyokban csuszott le. Valami ideges nyugtalanság kendőzte rózsásabbra az arcukat és várakozással néztek az ajtó felé, mert Bélicsnek tulajdonképpen itt is kellett volna lennie.

— Lehet, hogy igaza lesz — morfondírozott a patikus —, csakhogy elszánt ember kell az ilyenhez.

— Valahol biztosan belehibáz — vélte az ügyvédbojtár — mert mindig elméleteken tőri a fejét, pedig hányszor rugta már oldalba az élet az ő elméleteit!

— Élhetetlen legény ez a Miklós — mondta a biztosítási ember is, akinek szőke, drótkemény haja kakastaréjként meredezett a koponyáján —, mit is csinálna a pénzzel? Nem való pénz annak a kezébe!

— Csak ne bántsátok a lunátikust — pártfogolta a patikus továbbra is —, kivágja az ma a rezet.

Igy türelmetlenkedtek, tamaskodtak és csak akkor villant föl a szemük, amikor Miklós végre megjelent.

Jó későn jött és félelmetesen halovány volt. Az ügyvédbojtár rögtön a lunátikus cipőjére pillantott, amelyen meglátszott, hogy nemrég csapkodhatta le a port a zsebkezdőjével.

— Hát ha nem fiakkereen jöttél, — fogadta —, akkor nem sokról fogsz beszámolni! A biztosítási ember azt harsogta feléje: — Hozhatom már az áldomást?

A lunátikus meg csak fáradtan legyintett és letelepedett a szokott helyére.

— Hát beszélj már! — nógatták. Szánalmas mosoly gyötrődött a szája köré és halkán, suttogva lehelte:

— Barátom, én olyan peches vagyok!

— Látod, mi a fenének tudományoskodsz! — diadalmaskodott most a gyógyszerész. — Szerencse kell a lovakhoz is, nem okoskodás.

— Nem érted te azt, — suttogta Miklós és hosszú ujjával az arcára fonnyadt bőrt nyomkodta. — Az eszem briliánsan dolgozott... csak a szívem hagyott cserben!

— Beszélj már világosabban! Ki fog itt rébuszokat fejtegetni!

— Hát barátom, — mondta megfontoltan, — mind a hat futamban úgy jöttem be a lovak, ahogy kitippeltem... De nemcsak az első, hanem a második és harmadik helyre is...

— Hisz akkor tenger pénzt kellett nyerned! — üvöltöttek.

A lunátikus szemében egy pillanatra lobogó láng villant föl. De hamar elnyomta azt és keserűre huzott szájjal így folytatta:

— Kellott volna... De odakerült mellém az az ördöngös Gyáki Pista. Hiszen ismeritek? És minden futamnál addig kapacitált, addig bizonygatta, hogy az én tippelése rossz, amíg rá nem haglgattam... Így aztán elszórt min-

denem... Ugyan, Pistám, — fordult most a gyógyszerészhez, — könyörülj meg rajtam és adj egy kis pénzt kölcsön, hogy megvacsorázhassak, mert majd megveszek éhen...

— No ez is csak tőled telik ki! Ilyen mafflaság! — dühöngött az ügyvédbojtár. S a többien is kacagtak és csipkedték Miklóst. De ő csak ült magábaroskadtan és szóltanul nyelte magába a vacsorát. Olykor-olykor legyintett egyet.

— Hagyjatok! Én már ilyen szerencsétlen vagyok!

Vacsora után hamarosan elbucsuzott barátaitól és fáradtan, lesújtottan baktatott kifelé. Csak künn az uccán villant föl újra a szeme. Kihuzta magát és ugyanakkor óvatosan a bankótárcája után nyult, amely duzzadtan, tömőten feszengett a zsebében.

— No ez egyszer ravasz voltam... becsaptam ezeket! — nevetett diadalmosan magában. — De csak nem fogom velok ellumpolni ezt a tengersok pénzt! Mennyit dolgoztam ezért!

És kezét óvatosan a zsebére szorítva, mosolygó arccal ment a lakására.

Harmadnapra mindenki megkapta postautolványon a Miklósnak kölcsönzött összeget egy hét múlva pedig már Velencéből küldte üdvözlését az élhetetlen lunátikus.

A patikus dühösen mutogatta aznap este a vendéglőben a levelezőlapot és kifakadt:

— Züllött fráter ez a lunátikus! Ilyen aljassá csak a lóverseny teszi az embereket... Ha pénze van, megszökik!

— Az, — duplázott rá az ügyvédbojtár, — még annyi tisztesség sem volt benne, hogy legalább egy liter bort fizetett volna!

A többiek is zajosan helyeselték a megrovást és most már kórusban szidták az ügyefogyott, ravasz lunátikust!

## A házassági évfordulók elnevezése:

Minden házassági évfordulónak saját elnevezése van, amely hűen tükrözi vissza a házasság körülményeit. Az egyes elnevezések az évek sorrendje szerint a következők:

Első év . . . . .	gyapju.
2-ik év . . . . .	papír.
3-ik „ . . . . .	bőr.
4-ik „ . . . . .	gyümölcs.
5-ik „ . . . . .	fa.
6-ik „ . . . . .	cukor.
7-ik „ . . . . .	szövet.
8-ik „ . . . . .	gummi.
9-ik „ . . . . .	legelő
10-ik „ . . . . .	réz.
11-ik „ . . . . .	acél.
12-ik „ . . . . .	selyem.
13-ik „ . . . . .	csipke.
14-ik „ . . . . .	elefántcsont.
15-ik „ . . . . .	kristály.
20-ik „ . . . . .	porcellán.
25-ik „ . . . . .	ezüst.
30-ik „ . . . . .	gyöngy.
40-ik „ . . . . .	rubin.
50-ik „ . . . . .	arany.
75-ik „ . . . . .	gyémánt.

## Szerencse kövek:

Január . . . . .	hiacint.
Február . . . . .	ametiszt.
Március . . . . .	jáspisz.
Április . . . . .	zafír.
Május . . . . .	szmaragd.
Junius . . . . .	káledon.
Julius . . . . .	karneol.
Augusztus . . . . .	onyx.
Szeptember . . . . .	krizolith.
Október . . . . .	beryll.
November . . . . .	topáz.
December . . . . .	türkiz.

## A zsidó hónapok elnevezése:

Tisri, Marhesván, Kislew, Tebeth, Sebeth, Adar, Nissan, Ijar, Sivan, Thamusz, Ab, Elul. Szökőévben: Adar Seni.

## A török hónapok elnevezése:

Rajab, Saaban, Ramazan, Savall, Dulka-ada, Dulheggia, Muharram, Saphar, Rabia I. Rabia II. Jomada I. Jomada II.

## A növények élettartama:

Szőlő vessző 130 év.
Rózsató 400 év.
Borostyán 400 év.
Fenyő 300—400 év.
Bükk 800 év.
Hársfa 1000 év.
Tölgyfa 1000 év.

A világ legöregebb fája: a Montezumai (Mexikói) ciprusfa; amely ezidőszert 45 méter magas; élettartama pedig 450 év.

## A vasutasok megegyeztek a bányamunkásokkal félbeszakadtak a tárgyalások Angliában

Londonból jelentik: A vasuti társaságok és a vasutas szakszervezetek kiküldötteinek tárgyalásán tegnap, mindakét félt kielégítő megállapodásra jutottak.

A Times tudósítója a következőket írja: A szénügyi tárgyalások megszakadtak. A tárgyalások jelenlegi félbeszakítása mellett valószínű, hogy tekintélyes idő fog elmúlni, mielőtt a kormány új beavatkozást kísérelne meg. A Dayli Herald című munkáspárti lap is azt írja, hogy a tárgyalások teljesen holtpontra jutottak.

## Hunyadi János

a világhírű budai keserűvíz

kiválóan alkalmas tavaszi kurára. (Soványító és anyagcsere kurára.) Rendes adag 3—4 héten át naponta 1/4 vagy 1/2 pohárral, reggel éhgyomorral, lehetőleg langyosan. 16

## Csak kivételes esetekben kell adóbizonylat a külföldi utlevelekhez

A belügyminiszter legújabb rendelete értelmében a rendőrhatalásra bizzák az adóbizonylat felmutatásának szükségességét

Közöltük annak idején, hogy a novisadi rendőrség felterjesztéssel fordult a belügyminiszterhez, amelyben tisztázni óhajtotta az utlevelek kiadása körül támadt kételyeket. Egyes vidéki hatóságok ugyanis nem ragaszkodtak az adóbizonylatok felmutatásához, mások viszont az állampolgárságot igazoló okmányok bemutatását is követelték mindazoktól, akik külföldre akarnak utazni. Miután Novisadon még mindig érvényben volt a belügyminiszter 1923-ik évi rendelete, amely szerint a külföldi utlevelek kiállításához az adóbizonylat felmutatása is szükséges; a főkapitányság utlevélosztálya egységes intézkedést kért a belügyminisztertől.

Tegnap érkezett meg a belügyminiszter 11723-1926. számú és május hó 10-én kelt rendelete, amely jelentékeny könnyítéseket tartalmaz a külföldi utlevelek kiadása körül. A rendelet így szól:

„A belügyminisztérium BBB osztályának 18509-1933. sz. rendelete, amely az állampolgárságot igazoló eljárásra vonatkozik, továbbra is érvényben maradt, azzal a módosítással, hogy a külföldre szóló utlevelek kiadásánál, ha kétségtelenül megállapított, hogy a kérelmező az ország állampolgára, nem szükséges külön bemutatni az állampolgárságot igazoló okmányokat.”

„Ugyancsak érvényben marad a belügyminisztérium 7931-1925. számú rendelete, amely

az adóbizonylatok bemutatására vonatkozik. Ha azonban a kérvényező annyi ingatlan vagyonnal bír, hogy nem forog fenn veszély, hogy az országból kiköltözködjék és ha nem állapítható meg az állammal szemben való kötelezettség szándékos kijátszása, az utlevél adóbizonylat nélkül is kiadható.”

Érdeklődünk tegnap a rendelet végrehajtására vonatkozólag az utlevélosztály főnökénél és a következő információkat kaptuk:

— A belügyminiszter legújabb rendelete csak kivételes esetekben követeli az adóbizonylat felmutatását, amely eddig minden egyes esetben kötelező volt. A rendőrségre van bízva annak a megítélése, hogy kinek adható ki az utlevél adóbizonylat nélkül s e tekintetben a legliberálisabban akarunk eljárni. A kereskedők utleveleinél természetesen szigorúan ügyelünk arra, nehogy visszaélések történhessenek. Csak olyan esetekben fogunk adóbizonylatot követelni; ahol kételyeink vannak az adó behajtása körül, minden más esetben mindenki adóbizonylat nélkül juthat utleveléhez.

A belügyminiszter rendelete bizonyára nagy megnyugvást fog kelteni mindenütt, s különösen a kereskedelmi forgalomban jelent nagy előnyt az utazás megkönnyítése, amely eddig súlyos károkat okozott a kereskedelmeknek.

## Egyelőre nem nyílik meg a strand

\*A strandvasut nagy anyagi áldozatok árán modernizálja forgalmát

A novisadi strand pünkösd hétfőjére tervezte hivatalos megnyitót ünnepélyét. A megnyitást elhalasztották mert a városi fürdőadóra vonatkozó fellebbezés még nem nyert elintéztést s a strand igazgatósága addig nem akar végleges állást foglalni a strand nyitása kérdésében. Amennyiben azonban a fürdőadó érvényben maradna, a strandot kimélet nélkül becsukják.

Az idei strand megnyitását ünnepélyes keretek között tervezik. A közönség kényelméről minden tekintetben gondoskodás történt s mindenki bizonyára kellemesen lesz meglepve az átalakítási munkálatok láttára, amelyek teljesen új köntösbe öltöztették a strandot.

A strandvasut is nagy anyagi áldozatok árán olyan beruházásokat eszközölt, amelyek nagy mértékben megkönnyítik a forgalmat. Az igazgatóság egy modern benzin motort szerzett be, amely kifogástalanul működik s a forgal-

mat meggyorsítja. A régi gépeket és a személyszállító kocsikat teljesen renoválták, úgy hogy a tavalyi üzemzavarok teljesen meg fognak szünni. Azonkívül az igazgatóság a vasut hosszában egy telefont szereltetett fel, amely mind a két végállomáson jelezni fogja az indulást.

A visszatérő jegyekre vonatkozólag az igazgatóság azon az állásponton van, hogy a múlt szezonban ezek a jegyek nem váltak be s így az idén a visszatérő jegyeket beszünteti. Ezáltal sok kellemetlenségtől akarja megóvni a közönséget. Ugyancsak a közönség érdekeit véli szem előtt tartani az igazgatóság, amikor a teljes idényre szóló bérletjegyeket 300 dinárról 200 dinárra szállította le.

A strandszezon tehát megindul ha az illetékes hatóságok a fürdőadót is megsemmisítik. A közönség egyetlen nyári szórakozóhelye elsőrangú üdülésnek ígérkezik.

## A francia bank és a kormány vállvetett küzdelme, a frank megmentése érdekében

Párisból jelentik: Azokról a tanácskozásokról, amelyek tegnap a francia bank vezetői, Briand miniszterelnök és Péret pénzügyminiszter között folytak, néhány reggeli lap azt írja, hogy a tegnapi minisztertanácsban a francia bank kormányzója nyilatkozatot terjesztett be, amely szerint a francia bank vezéreinek vanokodnak ugyan attól, hogy a bank aranytartalékait a kormány rendelkezésére bocsássák, arra azonban hajlandók, hogy az intervenció eszközöket a Morgan-alapból a frank támogatására használják fel.

Quotidien szerint ez az első lépés, amely közeledést jelent. A lap értesülése szerint békés kompromisszumot teremtettek meg, amely szerint egy nagyobb párisi bankintézet fogja vezetni a párisi és a newyorki piacokon, a frank lábraállítására szolgáló műveleteket. A francia bank megtartja az aranytartalékok feletti rendelkezési jogát, megállapodtak azonban abban, hogy ezek a tartalékok Franciaország hitelét és a francia devizák érdekének megvédése céljából kifejtett működést garantálja.

A kormány elhatározta, hogy nem óhajta emelni a frank árfolyamát, hanem lehetőleg

abban az árfolyamában stabilizálja, amely szerint a font árfolyama 150 frank. A Briand-kormány helyzetét minden válsághirrel szemben szilárdnak tartják.

Péret pénzügyminiszter a Journal munkatársának kijelentette, hogy a pénzügyi szanálás célja a frank végérvényes valorizálása. Jelenleg egy önkéntes adósságrendezési javaslaton dolgozik és egy törlesztéses pénztár létesítését tervezi. A Petit Journal úgy tudja, hogy a frank-zuhanás folytán az élelmiszerkivitel korlátozására hozott intézkedéseket egyelőre megszüntetik.

Izlelje meg pünkösdkor a

**Wagner cukrászda**

legújabb valódi párisi minta után készült mignonjait!

## Nincs kilátás a lengyelországi elnökválság megoldására

Pilsudszkyra akarják hátrítani a felelősséget — Haller tábornok kilép a lengyel hadsereg kötelékéből

Varsóból jelentik: Rataj, a szejm elnöke, deiglenes államfő, akinek elnökké való megválasztása a legvalószínűbb volt, a lapok szerint határozottan kijelentette, hogy nem jelölteti magát és esetleges megválasztását semmiesetre sem fogadná el.

A Csasz című konzervatív lap azt fejtegeti, hogy a mai helyzetben a legcélszerűbb az

volna, hogy Pilsudszky diktátorra kiáltatná ki magát, vagy legalább is a köztársasági elnökséggel együttjáró felelősséget vállalná.

Haller tábornok volt vezérkari főnököt, akit lakásán internáltak, Bartel miniszterelnök utasítására szabadlábra helyezték. Haller tábornok ezzel egyidejűleg engedélyt kért arra, hogy a hadsereg kötelékéből kiválhasson.

## A világ leghatalmasabb kongresszusát készítik elő Amerikában

Ötmillió vendég vesz részt a chicagói eucharisztikus kongresszuson — Huszmillió tojást, kétmillió ostyát és rettentő mennyiségű élelmiszert halmoznak össze

Ez év június 21-én veszi kezdetét Chicagóban az eucharisztikus világkongresszus. Az óriási előkészületekből ítélve ez a kongresszus akkora méretek között fog lezajlani, hogy még a felhőkarcoló polgárait is elképeszti. Emellett azonban van más érdekessége is a kongresszusnak: módfelett ráijesztett Chicagóra. A régi és dollárokban bővelkedő amerikai város megrémült, hogy a kiéhezett Európából beözönlő vendégek feleszik a város egész élelmiszerkészletét.

### Huszmillió tojás

Jugoszláviából csak kevesen vehetnek részt a kongresszuson. Európa többi országainak katolikusai körében azonban már teljes sikerrel folyik a toborzás. Igen sok résztvevő jelentkezett még a protestáns Angliából is, a katolikus Francia, Ir- és Olaszországok pedig épenséggel hajókkal fogják szállítani a vendégeket s mérsékelt képvisellel ugyan, de Magyarország és Lengyelország katolikusai is bejelentették részvételüket.

Az előkészítőbizottság a jelentkezések vétele után statisztikát csinált s ebből a statisztikából kitűnt, hogy Chicagó közel ötmillió vendégre számíthat, amelynek legalább fele éhes európai lesz.

Az igazi elképedés azonban még csak ezután következett. A rendezőbizottság külön élelmészeti osztályt állított föl, amely néhány napi megfeszített agy és idegmunka után a következő élelmiszerkészletre jelentett be igényt: a kongresszus tartamára (mindössze 5 nap) szükség lesz két és félmillió kiló husra, egymillió kiló kenyérré, 250 ezer kiló kávéra, 570 ezer kiló vajra, 800 ezer kiló zsirra, 1 millió 250 ezer kiló burgonyára, félmillió kiló befőttre, 5 millió kiló narancsra és közel 20 millió tojásra.

— Uff! — hökkentek meg a chicagói jenkik — hiszen annyi rengeteg tojást egy év

alatt tojnak az amerikai tyukok. És a többi élelmiszer-garmadák! Akkora élelmiszerkonjunktúra lesz ebből, hogy azt már a nyugodt amerikai idegzet sem viselheti el.

Növelte az aggodalmat, hogy a város legnagyobb élelmiszer szállítói vállalatai már is tárgyalni kezdtek a rendezőbizottsággal. Erre már a hivatalos Chicagó is felfigyelt: ügyelni kell a jenkik érdekeire!

### Kétmillió ostya

A dolgot Mundelein chicagói püspök egyébként nem nagyon súlyos kijelentése vitte dűlőre. A püspök kijelentette, hogy körülbelül kétmillió ostyára lesz szükség az ájtatosabb hívek lelki táplálékára. A gyakorlatias érzékű jenkik azonban nem tudták szétválasztani a lelki táplálékot a testitől s kiszámították, hogy a kétmillió ostya nem jelentéktelen mennyiségű lisztet igényel. A vendégek amugy is rengeteg téstanzeműt fognak elfogyasztani s ezért a város vezetőségének kötelessége gondoskodni elsősorban az áremelkedések megakadályozásáról, másodsorban pedig arról, hogy a beözönlő idegenek nehegy fölegyék a város egész élelmiszerkészletét.

A város vezetősége teljes tudatában van felelősségének. Nyomban érintkezésbe lépett a rendezőbizottsággal, sőt Mundelein püspökkel is. Hosszas tárgyalás után sikerült is a megegyezés az alábbi pontokban:

1. A szállítói vállalatok nem nyernek szerepet az élelmészésben.
2. Az élelmészeti bizottság lehetőleg kérégetésből és a város környékéről szerezze be a szükséges élelmicikkeket.
3. Az elszállító bizottság szerezzen ingyen szállásokat, hogy megakadályozható legyen a szállodai árak fölverése.

A rendezőbizottság elfogadta a megegyezési pontokat s ezzel meg is nyugodott a jenkik lelkiismeret.

## Szemelvények Noviszád életéből

Érdekes statisztika a városi közigazgatás működéséről

A legújabb polgármesteri jelentés érdekes statisztikát közöl a városi hivatalok és intézmények múlt havi működéséről. A noviszádi főkapitányság ezen idő alatt 35 iparigazolványt 13 iparengedélyt adott ki, továbbá 318 zenei licencet, 900 marhalevelet és 50 utazási igazolványt a belföld részére. A bünyügyi osztály 132 személyt utasított ki.

Április havában meghalt 53 egyén, 30 férfi és 23 nő, ebből 21 görög keleti, 18 római katolikus, 7 református és 4 zsidó. Tüdővészben meghalt 10 egyén. A születési statisztika szerint áprilisban 95 gyermek született, 51 fiú és 44 leány; ebből 37 görög keleti, 50 római katolikus, 4 református, 3 evangélikus, 1 zsidó.

A rendőrség 173 esetben tartott tejvizsgálatot a piacon. A vizsgálat szerint 147 esetben a tej kifogástalan volt, 26 esetben azonban hamisított. A fertőtlenítő intézet 112 esetben működött tüdővésznel, 23 esetben sarlachnál, 2 esetben difteritisznél és 2 esetben tifusz megbetegedésnél.

A városi vágóhidon 479 szarvasmarhát, 785 darab borjút, 10 birkát, 4376 bányát, 2379 disznót és 72 darab malacot vágtak le.

A városi közmunkák közül megindult a gázgyár renoválása és a csőhálózat javítása; a munkálatok augusztus végén fejeződnek be. A Limán feltöltési munkálatai még nem kezdődhetek meg, mert az előkészítő munkálatok még nem fejeződtek be. Valószínű, hogy a feltöltés már június közepén megindult. Miután az illetékes minisztérium hat új kut furását engedélyezte, a mérnöki hivatal már kiírta az árlejtést. Ugyancsak a legrövidebb időben belül megindulunk a pályaudvar előtti tér és a Magyar ucca kövezési munkálatai.

Az építkezési tevékenység 20 százalékkal gyengébb a tavalyinál.

1926. január 16-tól március 31-ig a városi bejelentőhivatalban összesen 4000 házlista és 24.000 kardon készült el. Az idegenekről vezetett nyilvántartás szerint jelenleg 3519 ide-

gen tartózkodik Noviszádon; ebből 1200 orosz menekült.

A rendőrség bünyügyi osztálya még csak három éve vezeti a bünyügyi nyilvántartót, de már eddig is kiváló eredményeket produkált, mert a nyilvántartás segítségével az utóbbi 3 hónapban nem kevesebb mint 100 körözött egyén került rendőrkézre. Nagyszerűen bevált a fényképészeti osztály is, amelyet Malencsics Rodolyub alkapitány vezet s legközelebb bevezetik a daktilószkópiát is, amely a bünyügyi nyomozás egyik legfontosabb segéd eszköze.

Január elseje óta a rendőrség 644 egyént tartóztatott le. Különböző bünyügek miatt 310, kihágás miatt 312 és politikai vétségek miatt 22 egyén került letartóztatásba.

## Uj gyárüzem alakult Noviszádon

Április 15-én megkezdte működését Jugoszlávia egyetlen patkógyára

A mai sivar gazdasági viszonyok mellett szinte meglepően hat, hogy Noviszádon új gyárüzem alakult, amely hősiessé ellenáll a gazdasági stagnációnak és szorgalmára, ambíciójára, szaktudására támaszkodva nagy lendülettel olyan pozíciót teremt magának, amely szinte példátlan a gyáralakulások történetében. Weltmann Lipót az új gyárüzem alapítója, aki nem kimélve a fáradságot és anyagi áldozatot, a Strand uton fekvő volt Knebl féle asztalos telepen megalakította az első jugoszláv patkógyárat. Szinte máról-honapra telepedett le a nagyszabású gyárüzem, amely napról-napra fejlődik és egyelőre szerény eszközökkel, de annál nagyobb buzgalommal kezdte meg működését. Kapacitása napi 24 órai munka mellett és három váltással körülbelül 10.000 darab patkó. Az üzemerőt hat villanymotor szolgáltatja, amelynek legnagyobbja 30 lóerős. A gyár ezidő szerint 51 munkást, 9 lakatot, 2 üzemvezetőt és egy mérnököt foglalkoztat, készítményei pedig patkók, lovak, öszvérek és szarvasmarhák részére. Különtípusú patkók készülnek a hadsereg részére is, amely nagyszabású rendeléssel bízza meg a gyárat. Az egyes vidékek helyi viszonyaihoz alkalmazott patkóformákat is készít a gyár, amely ezidő szerint csak a jugoszláv piacot árasztotta el.

Szakértők megállapítása szerint a noviszádi patkógyár készítményei a legkiválóbb minőségűek s az egész országban máris nagy kelendőségnek örvendenek. Weltmann mérnök vezetésével végigjártuk a nagyszerű gyárüzem összes műhelyeit és telepét s örömmel állapítottuk meg, hogy Noviszád gyárparáiban kiváló helyet biztosított magának a legfiatalabb noviszádi gyár, amely már rövid fennállása óta a legelső közé emelkedett.

## Nincs kilátás a fegyverkezés csökkentésére

London, május 22. A Dayli Telegraph a következőket írja: Britt körökben nem titkolják tovább azt a felfogást, hogy a legcsekélyebb kilátás sincs arra, hogy legalább ebben az évben megtartsák a leszerelési konferenciát. A genfi előzetes konferencia valódi célja minden jel szerint nem az volt, hogy a tulajdonképeni értekezlet összehívása helyénvaló e, vagy sem. Az ott elhangzott választ, kifejezetten tagadónak tekintik.

## Nyolcvanhét millió volt Ferencz József magánvagyon

Bécsből jelentik: Ketterer főkomornyik és két társa, néhai Ferencz József örökösei ellen valorizációs pert indítottak. Windischgrätz Amália hercegnő, Ferencz József unokája most terjesztette elő védekezését a követelésekkel szemben. A beadványból kiderült, hogy Ferencz József után, mindössze nyolcvanhét és fél millió korona vagyon maradt.

Pályaudvarokon mindig követelje a „Délbácskát”

# HIREK

## 1926. Május 23. Vasárnap

Római katolikus: *Pünkösdszombat*. Protestáns: *Pünkösdszombat*. Görög keleti: *Zel. Simon*. A nap kel reggel 4 óra 15 perckor, nyugszik 19 óra 38 perckor. A hold kel 15 óra 2 perckor, nyugszik 2 óra 43 perckor. Nemzeti Színház: d. u. Az ének felesége. Este: A pacsirta. Apolló mozi: Romola. Polgári lövészegyesület: D. u. 3 órakor: Az Ingenyenyer Egyesület népnepélye. Football: D. u. 5 órakor: Macsva NAK (Nak pálya).

## 1926. Május 24. Hétfő

Római katolikus: *Állami ünnep*. Protestáns és görög keleti: *Állami ünnep*. A nap kel reggel 4 óra 14 perckor nyugszik. 19 óra 39 perckor. A hold kel 16 óra 9 perckor. nyugszik 3 óra 6 perckor. Nemzeti Színház: A leszkováciak Párisban. Apolló mozi: A szív joga. (Henny Porten a főszerepben). D. u. 3 órakor: A strand megnyitása.

**Időjárás:** (A petrovaradlni katonai meteorológiai állomás jelentése) Változékony idő. A szelek gyengék maradnak; a felhőzet csak részleges, nyugaton derült, északnyugaton felhős, helyenként esővel. A hőmérséklet nem fog jelentősen változni.

**Időjárás:** Csendes, részben felhős idő, esetleg esővel. Hőmérséklet 10–22 fok között.

— **Üzletzárás pünkösdi hétfőjén.** Miután pünkösdi hétfője Cirill és Metod ünnepére esik, a kettős ünnep teljes munkaszünetének elkerülése végett a noviszádi főkapitány elrendelte, hogy az élelmiszerüzletek hétfőn délelőtt 10 óráig tarthatók nyitva. Ugyancsak 8 óráig engedélyezték a piaci árusítást. Az összes többi üzlet egész nap zárva tartandók.

— A „Délbácska” legközelebbi száma a kettős ünnep miatt szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

— A Nikolajevszka templom szlavája. A noviszádi Nikolajevszka templom tegnap ülte meg szlaváját, amely ünnepélyes keretek között folyt le. Délelőtt 11 órakor istentisztelet volt, amelyen megjelent Milovanovics Milán polgármester, Mihaldzics Sztanoje főkapitány, Dokics hadseregpáncsnok, a hatóságok fejei és számos előkelőség. Az ünnepi szentbeszédet Velimirovics Nikolaj ohridi görög keleti püspök, a híres egyházi szónok tartotta.

— **Eljegyzés.** Böhm Vilma és Mendelssonh Ernő (Novisad) jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Értesítjük,** a Kath. Oliv. és Gazdakör tagjainkat, hogy ma délelőtt fél 11 órakor a kör helyiségében, a szőlő peronoszpórája, liszt-harmat és a szőlőmoly elleni védekezésekről felolvasást tart a kör Elnöksége.

— **Nehézségekbe ütközik a londoni szocialista világkongresszus megtartása.** Amsterdamból jelentik: Londonban eredetileg május 28-án szocialista világkongresszust akartak tartani, amelynek határidejét az általános sztrájk miatt június 22-re halasztották el. Mint a nemzetközi szakszervezeti szövetség titkára jelenti, a világkongresszus megtartása, most amatt válik újból kétségessé, hogy az angol kormány több résztvevőtől megtagadta az Angliába való beutazási engedélyt.

— **Husz kiló Kossuth bankót találtak.** Rimaszombatról jelentik, hogy ott egy régi ház javítása közben, a fal egy titkos üregében husz ki ogram súlyú teljesen új Kossuth bankót találtak, köztük néhány ritkaságszámba menő ezerforintost is.

— **Eljegyzés.** Hoffmann István (Noviszád) eljegyezte F. Kovács Ilonkát (Noviszád). Minden külön értesítés helyett.

### — Magyar orvos sikere Berlinben.

Berlinből jelentik: A berlini orvosegyesület ülésén, Duzár József pécsi egyetemi magántanár a berlini Collégium Hungaricum tagja, nagyszerű előadást tartott a gyermekkori merevgörccs és a vitustánc gyógyítására vonatkozó kísérletekről. Finkelstein berlini professzor, az ülés elnöke köszönetet mondott az előadónak és elismerte, hogy új fejlődési irányt nyújtott a gyermekgyógyászatban.

— **Eljegyzés.** Erdélyi Magda (Noviszád) és Milkó Endre Ferenc (Szubotica) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Az osztrák kereskedelmi szerződés hatása.** Bécsből jelentik: A szövetségi kormány által e hó folyamán életbeléptetett magyar-osztrák kereskedelmi szerződés folytán az osztrák kereskedelmi körök nagy árutételeket halmoztak fel Magyarországra való szállítás végett. A kereskedők azt remélik, hogy a mérsékelt osztrák kiviteli engedély segítségével a magyar üzleti körökkel fennállott régi üzleti összeköttetéseiket felújíthatják.

— **A szőlő peronoszpórája és a szőlőmoly elleni védekezést** ismerteti a Növényvédelem májusi száma. Érdekes cikkeket közöl a virágok trágyázásáról, a lucernabogarakról, a dinnye, tök, ugorka legfontosabb betegségeiről, a májusi zöldségápolási munkákról. Kitanít a helyes kerti öntözésre, a térges alma elleni védelemre, a levéltetvek leküzdésére, a gyümölcsfák öntözéssel összekötött trágyázására, a kendermagbogar, a hangya, a csigák és a kőszméte zöld hernyójának az irtására. Ismerteti a gyümölcsfák termőképessége és a nyéses közti összefüggést, a rothadó anyagok szerepét a gyümölcsösben, a virágok eredeti színben való konzerválást stb. A feltűnő olcsó, izléses kiállítású szaklapból a kiadóhivatal (Budapest, Rákóczi-ut 51. IV. 5.) kívánatra díjtalanul küld mutatványszámot.

— **Olcsó menürendszer a „Dalmácia” vendéglőben.** Sztéfanovics Titusz, a Dimovics cég főszakácsa átvette a „Dalmácia” vendéglő konyha főnöki állását. A vendéglőt, teljesen renoválva és ujonnan berendezve, tegnap nyitották meg. Ujdonság a menürendszer, amely 10 dinárért olcsó ebédhez és vacsorához jut-tatja a közönséget. A 10 dináros ebéd három fogásból áll: leves, sült köritéssel, főzelékkel vagy salátával és tészta; a vacsora pedig leves, sült köritéssel, salátával, sajt vagy gyümölcs. A többi ételek is, szerb vagy francia módra elkészítve, a legolcsóbbak. Sztéfanovics Titusz konyhaművészete a legjobb garancia arra, hogy a „Dalmácia” a legteljesebb mértékben fogja kielégíteni vendégeit.

Pünkösdi vasárnap és hétfőn  
délelőtt 11 órakor  
cigányzene

**Wagner étteremben**

— **Az olasz kormány mintaszereinek tartja gazdasági berendezkedését.** Római hivatalos jelentés a következőket közli: A lira jelenlegi nagy árfolyamemelkedése a legjobb bizonyítéka Olaszország mai rendezett pénzügyi, gazdasági és politikai helyzetének. Az a nemzetközi spekuláció, amely a lira katasztrófális lezuhantásával próbálkozott meg, teljes hajótörést szenvedett Olaszország szilárd helyzetén. A lira árfolyamesésének különben sem volt semmiféle komoly alapja. Az ismert és jól megalapozott politikai helyzetet kivül az olasz nemzetgazdaság legtisztább kifejezője az állami költségvetés. Most tették közzé például az április hóri szőlő költségvetést, amelynek adatai szerint a múlt évi márciusi 582 millió lírával szemben, most 668 millió líra fölösleg mutatkozik.

**BÉRMÁLÁSRA** ajándéktárgyak, láncok, medailonok, mindenféle órák stb. legolcsóbbak: ZAJONC órák és ékszerésznél, Zeljeznicka u. 30. szám. — Javításokat olcsón és gyorsan készítt!

10.000 dinár jótállás



A Harang - szinszappanért!

A Harang szinszappan használata mellett a mosás nem fáradságos. A Harang-szinszappan csak a legfinomabb, legdrágább zsírokból készül. Fehérneműje élettartama határtalan, ha Harang-szinszappannal mossza. A Harang-szinszappan minden darabjának tisztaságát

10.000 dinárral garantálja az  
Albus-szappangyár.

— A beltéri kath. kör május 29 én, szombaton este 8 órai kezdettel műsoros táncestélyt tart.

— **Házasság.** Gausz Győző noviszádi kereskedő ma délután fél 5 órakor vezeti oltárhoz Czidlik Viktóriát a belvárosi plébánia templomban.

— **Önnek nincs szüksége** arra, hogy gyomor- és bélbántalmi miatt állandóan szenvedjen, amikor köztudomásu, hogy a világhírű és legelsőnek elismert **IGMÁNDI** keserűvíz azonnal megszünteti a fenti bajokból eredő fejfájást, csökkenti a vérnyomást az agyban és meggátolja az érlemezésedet. Emésztési zavaroknál éhgyomorra már fél pohár langyos **IGMÁNDI** keserűvíz elegendő. Kapható kis és nagy üvegben. Főlerakat: „Mineralija”, M. Matić i Drug, Novisad, Ustavka ul. 29. Telefon 489.

**Mész** elsőrendű hófehér darabos legolcsóbban kapható nagyban és kicsinyben **Krajačević** fátelapén Novisad. Tel.: 165

— **Katonafiuk pünkösdi üdvözléte.** A pünkösdi ünnepek alkalmával az ország nyugati, déli és keleti határain szolgáló magyar katonafiuk üdvözléteit hozta a posta. Gyevgyelől a 28. gyalogezred 3. zászlóaljának alábbi noviszádi magyar katonái küldik üdvözlétüket: Grünemberger Viktor, Pap József, Weisz Pista, Gerich József, Klein Lali, Butter Feri, Paul Laci, Horváth Laci, Szilák Feri, Sziber János, Gál Pista, Bischof Simon és Berg János. Velezből is hozott pünkösdi üdvözléteket a posta a következő bácskai fiuktól: Szigethy Béla (Noviszád), Farkas Florián, Kovács István, Sarok István, Horn János, Uracs Antal, Nagy György, Szakáll István, Csányi Ferenc, Hornyik Sándor, Pörge András, Szöllőssy Károly, Fehér Antal, Horváth János, Kohanec Illés, Komiszár István, Kácsor Ferencz (Temerin), Farkas Fábán, Tóth János, Magyarics Ferenc, Fürstner István, Stahl Mátyás, Schlemender János, Gerber Fülöp, Dudás Mihály, Héli András, Fárba Márton, Goga István, Dinyesz Géza, Katatia István, Palásti Ferenc, Kurin János (Kula), Silberhorn Vilmos, Neu Jakab, Faul Frigyes, Lorencz Jakab, Lotz Ludwig, Rasztovác Péter, Fischer Adám (Novi Vrbas). Mostárból a repülő ezrednél szolgáló bácskai fiuk küldtek pünkösdi üdvözléteket: Simic Lali, Jeney György (Noviszád), Brandelik József, Hasznosy Tóth Andor, Stefan Mack, Stefan Walter (Novi Futog), Franjo Wiener, Stefan Zsirzsakov, Bodnár Mihály (Petrovara-

din), Palócz János, Vujkov Proka (Csurog), Horváth József, Borbala Károly (V. Becskerek), Nikola Mijatovics, Djuro Nadlacski (Sombor), Gavra Medukics, Branko Csupics, Zsivko Dorostlovacska (Csurog), Takács Mátyás, Bálint Ferenc, Sándor Kormányos (Teleska), Friedrich Phillip (Crvenka), Molnár István, Georg Zimmermann (Kula). Pünkösdi üdvözlét küldenek az Uzsicében állomásozó 4. gyalogezredben szolgáló noviszádi fiúk: Abt János, Hegyi József, Kühner János, Csapó István, Kardos László, Blumenreder Ferenc, Galambos Jenő, Papp Lajos, Klein Vilmos, Klinec Antal, Tandori Gyula, Elmini Győző, Takács István, Korn Károly. A Velesben szolgáló temerini fiúk is küldtek pünkösdi üdvözlét: Fischer János, Uri Pál, Szücs István, Cseh Ferenc, Eisele Ádám, Horn János, Uracs Antal, Mihelc Lipót, Mohr Mihály, Mayer József, Farkas Flórián, Fehér Szilveszter, Komiszár István, Kohonac Illés, Kacsor Ferenc, Pap Szilveszter és Nagy György.

**Zarándokok találkozója.** Felkérjük a múlt évi római zarándokokat, hogy pünkösdi hétfőjén 11-kor a beltéri kath. körben okvetlenül jelenjenek meg.

**Gépész és fűtővizsga.** „Az Ispitna Komisija za ložače i mašiniste Vel. Becskerek” a legközelebbi lokomobil-, fűtő- és gépkezelői vizsgát június hó 12-én tartja meg. A vizsgára június hó 7-én délelőtt kell jelentkezni. A vizsgát megelőzőleg a vizsgázó bizottság gépészmérnök tagjai június 7-én kezdődő tanfolyamot tartanak. A jelentkezőknek a következő okmányokra van szükségük: 1. születési anyakönyvi kivonat. 2. Erkölcsei bizonyítvány és 3. a hat hónapi gyakorlatot igazoló bizonyítvány melyben feltüntetendő, hogy a gyakorlatot vizsgázott gépkezelő mellett végezte és ez a községi előjáróság által hitelesítendő.

**PATKÁNIN** patkányirtó-szer doboza 15 dinár, kapható minden gyógyszerárban és drogériában, továbbá a **Torontáli Agrár-banknál**, Veliki-Bečkereken. 2481-1-0



### A pacsirta

Operett 3 felvonásban. Írták: Willner és Reichert. Zenéjét szerette: Lehár Ferenc.

### A Nemzeti Színház bemutatója

Némi késelemmel köszöntött be hozzánk „A pacsirta”, amely annak idején a világszínpadok slágerdarabja volt. Lehár Ferenc, az operett nagymestere az akkori izlés szerint formálta darabját, amely izlés — legyünk őszintek — finomabb keretek között mozgott, mint a mai degenerált és enervált társadalom izlése, amely a tánc ritmusában is bujaságot keres. A régi, jó időkre emlékeztet tehát Lehár gyönyörű melódiája „Pacsirtája”, tüzes, pattogós ritmusával, magyaros motívumaival és káprázató hangszerezésével. A magyar falu levegője délibábos hangulatával szólal meg muzsikájában és a palotás pezsgő ritmusa andalít el; békebeli reminiscenciákat ébresztve a fülelő hallgatóban.

A Nemzeti Színház együttese kitűnő előadásban tolmácsolta Lehár pompás muzsikáját. Michl Milka pacsirtája meglepő színekkel illusztrálta bájos alakítását s azt a véleményünket fejezi meg, hogy tehetőség új utakon fejlődik a tökéletesség felé. Mikulics Éva pompás Vilmája a művésznő elsőrangú kvalitásait dokumentálja, amelyek ezúttal is a színhatások legragyogóbb változataiban tündököltek. Jellegetes figurával gyarapította alakításait Odessics, a nagyszerű Török Pál szerepében, diszkrét humorral fűszerezve a magyar paraszt jóízű ferdeségeit. Piszek ezúttal is kitűnően énekelte és nagyszerű agilitással illeszkedett partnere ölére és nagyszerű ritmusához. Petrovics jóképű bonvi-

ván, aki talán tultragikus érzeti a drámai együtteshez való tartozását.

Klemencsics jelentéktelen szerepében is izléses művészi allűrökkel járult hozzá a darab sikeréhez, a többiek is tudásuk legjavát nyújtották.

A rendezés szép jeleneteit Krancsevics varázsolta a színpadra, pompás színhatásokkal illusztrálva a holdvilágos hangulatot.

A zeneszámok közül különösen Török Pál bravúrosan felépített belépőjét és a „Palika” című sláger kell kiemelnünk, nemkevésbé az elsőfelvonásbeli kettősöket; a „Padocskám” tercettét, a palotást, a második felvonásbeli csárdásjelenetet és az artisztikus finálét, amely bőven ontja Lehár gyönyörű melódiáit.

A zenekart Szelinszki vezette művészi tökéletességgel.

A közönség nagy lelkesedéssel fogadta a darabot és ismételtlen a rivalda elé szólította a művészeket.

**A leszokváciak Párizsban.** Meglepető körülmények között folyt le Arszenoviczné „A leszokváciak Párizsban” című vígjátékának bemutatása, a színház nézőtere ugyanis, ami drámai előadásoknál még sohasem történt meg, teljesen megtelt. A pompás darab valóban meg is érdemli a szinte szokatlan érdeklődést, a komikus szituációk egész sorozata gondoskodik a publikum szórakozásáról, az egyes tipikus figurák pedig olyan sikerültek és élethűek, hogy a közönség valósággal végigkacagta a darabot. Maga az ötlet is humoros szituációkat teremt s a tősgyökeres leszokváci szerb paraszt a világvárosi Párizsban olyan kalandokba keveredik, amelyek önként is burleszk hangulatot idéznek elő a színpadon. A főszerepben Vaszić produkált elsőrangú alakítást olyan bravúros együtteséggel illusztrálva a leszokváci kereskedő kalandjait, amelyek művészi pályájának talán legnagyobb sikerét jelentik.

Mellette Jovanoviczné, Lazarevics, Kolasinacné, Darja, Divják, Matics, Dinics, Vesznics és Krancsevics osztozkodtak a sikerben. A közönség rendkívül melegen fogadta a darabot és számtalanszor a lámpák elé hívta a szerzőt, aki hamisítatlan örömet szerzett darabjával a hálás publikumnak.

## „JUGOSLAVIJA”

Általános Biztosító Társaság Fiókgazgatósága  
NOVISAD, ZRINYI PÉTER U. 36.  
TELEFON: 55.

Vállal mindennemű biztosítást — Károk 8 napon belül levonás nélkül rendeztetnek — Helyi képviselőket keres



**Fényes műsor az „Apolló” moziban.** Ma vasárnap utoljára adják a „Romolát”, Lillian Gish, Dorothy Gih és Ronald Colman-nal a főszerepekben. Május 24-én és 25-én „A sziv joga” van műsoron, Henny Portennal a főszerepben. Utána következik „Yolanda” Marion Davissal és a nagyszabású filmkláger „A montmartrei farkasok”, amelyben Gloria Swanson játsza a főszerepet. Az „Apolló” kitűnő műsora bizonyára nagy közönséget fog vonzani a moziba, amely ezúttal is csupa slágerdarabokkal kedveskedik a publikumnak.

## Olvassa a Délbácskát!

**APOLLO**  
Még csak ma!  
Lillian Gish  
Dorothy Gish  
Ronald Colman

# ROMOLA

**APOLLO**  
Firenze illioma  
világszenzáció!  
2 részben,  
11 felvonásban

Hétfőn—kedden **HENNY PORTEN** „A sziv joga” című filmben!  
május 24-25-én:

## IZZADÁS ELLEN

csak „FORMINOL”, Depo: SOA, Novisad.



Május 22	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	—	—	—	176.50
Zürich	109.50	—	108.8	1935.—
Newyork	56.72	—	56.75	—
London	276.50	—	276.65	486 3/8
Páris	183.—	—	185.—	329.—
Milano	221.—	—	221.—	389.—
Prága	168.40	—	168.55	296.25
Berlin	—	—	—	23.81
Budapest	—	—	—	—
Brüsszel	—	—	—	329.50
Bécs	803	—	804.—	—
Bukarest	—	—	—	—
Amsterdam	—	—	—	40.19
Szótija	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

### Chicago terménytőzsde

1926 május 22, 19 óra

Buza	Tengeri
május 1926 . . . 169.3/8	május 1926 . . . 69.50
Jullus . . . 136.50	Jullus . . . 74.—
Szeptember . . . 132.3/8	Szeptember . . . 78.3/8

Irányzat: buza, tengeri állandó (AVALA)

### Novisadi terménytőzsde

1926 május 22. (Hivatalos jegyzések)

#### Buza

bácskai 75, 2 százalék duplikát kassza  
kötés 306.—, 200 mm  
bánáti Usancen Hajó-Begej R. k.  
kötés 302.50, 300 mm

#### Tengeri

bácskai Fővonal duplikát kassza  
kötés 135.—, 100 mm  
bácskai Novisad vidéki d. k.  
kötés 135.—, 300 mm  
bácskai Sombor vidéki duplikát kassza  
kötés 135.—, 300 mm  
bácskai aranyfogas duplikát kassza  
kötés 135.—, 500 mm  
bácskai Indjija paritás duplikát kassza  
kötés 135.—, 600 mm  
bácskai VI. 15-ig Indjija paritás d. k.  
kötés 136.—, 500 mm

#### Buzaliszt

szerémi nullás g. duplikát kassza  
kötés 482.50, 100 mm  
bácskai 6. sz. kenyér duplikát kassza  
kötés 290.—, 100 mm

#### Buzakorpa

bánáti buza új jutazsákkal d. k.  
kötés 115.—, 200 mm  
Irányzat: nyugodtabb

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR  
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

### BUTOR RÉSZLETFIZETÉSRE

ATLAS D. D. BUTOR és FAÁRUGYÁRBAN Novisad, Sumadijska u. 10. (A Hal-téren tul.)

FEKETE LAJOS:

**Egy régi-régi pünkösöd**

— Őcséimnek —

Emlékeimben most visszatér,  
egy régi-régi pünkösöd  
és úgy tűnik, mint mikor  
gyermekkoromban,  
hunyori szemmel rózsaszín üvegen  
néztem messzi tájat:  
színes-színes, de már a múltba bágyadt.  
Pedig micsoda tavasz volt,  
mennyi virágos mámor a fákon  
s a mezőn milyen illatos tarka zsongás.  
Tavasz volt: igazi ünnep  
s úgy emlékszem, hogy öreg bácsik  
ezt a nagy pompát,  
piros pünkösödnek mondták.

Milyen jószaga volt a friss  
vasalt ruháknak a kis paraszt pajtásaimon,  
akikkel kézenfogva a sorban,  
mászunk fel a dombra.  
Öreg tanítónk ment elől:  
„fiúk most senki nem beszél”,  
szólt hatra — s szuszogott és mászott;  
födetlen fején a fehér fűrtök  
úgy csillogtak, mint napban az ezüst.

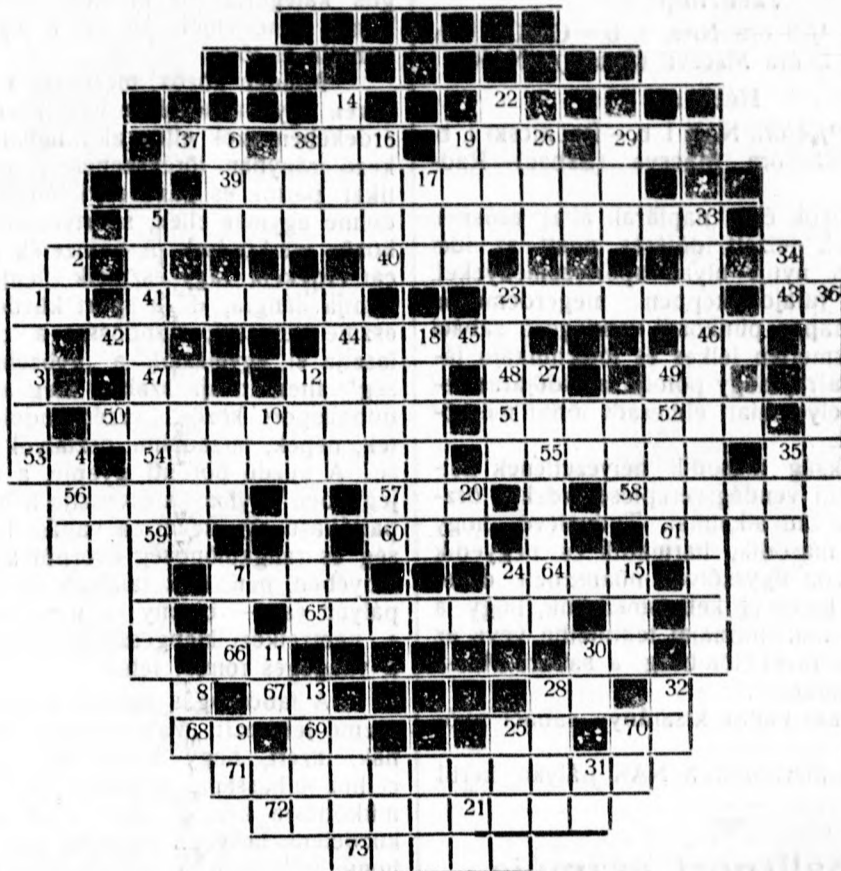
És fenn a dombon,  
sötét, szigorú tölgyektől óva,  
a fehér kis kápolna  
fenséges ünnepre várt...  
Csöpp tornyán, a horpadt bádogtetőn rajt,  
a fakult aranykeleszt, mint ujkorában  
a napfényvel oly incelegve játszott.

Lihegve és kipirult arccal,  
hogy a kis templomba beléptünk,  
olyan drága volt illatos hűsége  
az egyszerű karsu oszlopoknak.

Fenn a kórusban egy rekedt,  
vén orgona búgott  
s fölzugott százszövegű gyermekének.  
A tömjén nehéz illata szétszállt  
az oltár körül s csak úgy tűnt akár a fénydáv  
a ködben, amint a színes ablaküvegen  
betévedt egy marék kíváncsi napsugár.  
Mi pedig, álltunk, tédepeztünk,  
majd ismét letérdeltünk s álltunk.  
Nem tudom, hogy — talán eluntam, —  
de az úrfelmutatási csendbe,  
ámult gyerekkedvvel,  
valahogy belefílyenttem.  
S hogy a tanítóm rámtekintett,  
ijedt kis szívem úgy zakatolt,  
aztán a jó öreg mellém állt,  
karonfogott és kivezetett. —  
S amíg benn ünnepi hála zengett  
én a templom hideg falának dőltem  
és holt anyámra gondolva sirtam...

**Keresztrejtvény**

Összedílitotta: MARTINOVSKY OTTÓ



Vízszintes:

1. Ilyen szén is van.
5. Megfejtendő.
7. Török főúr.
12. Visszafelé ilyen sport is van.
19. Beszédközben hézagot pótló szó.
23. Magánybavonult ember.
24. Máskép golyó.
25. Ékezettel ásvány.
28. Ilyen hivatalba küldik egymást.
29. Holnap tegnap lesz.
30. cs-vel a végén kocsin van.
35. N-nel szerbiai város.
37. Visszafelé fán van.
38. Vizi madár.
39. Növényevő.
40. Vőlegénye van.
41. Lusta, lomha szinonimája.
42. Főntről lehet csak ide jutni.
43. Ilyen testben ilyen lélek.
44. Máskép savanyu birkatej.
45. Nincs nyáron.
46. A hangskála egyik hangja.
47. Kis szerszám.
48. Kettős mássalhangzó.
49. A 3 függőlegest tartalmazza.
50. Angol miniszter.
51. Magyar költő.
52. Igen idegen nyelven (megford.)
53. M-mel a végén szeszes ital.
54. Dr. Guillottin találmánya.
55. Néha ezt teszi az eső.
56. Karosszék.
57. Női becézőnév.
58. Minden ebből van.
59. Négy lába van.
60. Mint 4 függől.
61. Favágók használják.
64. Mint 7 függőleges.
65. Istenek tanyája.
66. Mint 59.
67. Mint az előző.
68. Rokonságba tartozik.
69. Állatlakás.
70. Szám.
71. Angol szinműiró.
72. Filmvállalat.
73. Hegység.

Függőleges:

1. Nem sovány.
2. Ilyen termés is van néha.
3. Folyadék, a színe 36 függől.
4. Filmárka.
5. Nincs ilyen minden rádióknak.
6. A-val a végén képféle.
7. Ló vagy ökör huzza.

8. Másszóval véd, őriz.
9. Visszafelé mint 2 függőleges.
10. Az okozat előidézője.
11. Helyhat. rag.
12. Az Öt-tő egyik tava.
13. Egy szél neve.
14. Oltani szokták.
15. A férfinem egyik tulajdonsága.
16. Labdajáték.
17. Egyforma mássalhangzók.
18. Rezső másképen.
19. Gondolat, ötlet.
20. Egyforma magánhangzók.
21. Mint az előző szám.
22. Bőrből van.
23. Fontak rajta (főlös ékezettel.)
24. A 12 függőleges is ez.
25. Visszafelé kutyának mondják.
26. Napszak (ékezet nélkül.)
27. Se kicsi, se nagy.
28. Fiu id. nyelven.
29. A 29 vizsz. birtokosete.
30. Állat.
31. H-val szám.
32. Toronyóra is teszi.
33. Visszafelé magyar író.
34. Híg, ha olcsó husból van.
35. Járom.
36. A 3 függől. színe.

Megfejtési határidő május 29. A megfejtők között a SOA drogéria 3 értékes díját sor-szoljuk ki. A sorsolás eredményét május 30-i számunkban közöljük.

**DANICA**

vegyipari r. t.  
Zagreb.

a legelőnyösebb árban ajánlja legmodernebb be-  
rendezésű gyárainak elsőrendű minőségű  
termékeit:

**A Boszn. Bródi gyárból:**

- Petroleum.
- Gépolajok, raffinálva.
- Benzin minden fokozatban: Gyógyszerészi  
benzin, Diesel hajtóbenzin (gázolaj, kékolaj.)
- Cilinderolaj.
- Autóolaj, téli és nyári minőség.
- Padló olaj, szagtalan.
- Paraffin gyertya minden nagyságban.
- Paraffin.
- Kocsikenőcs, fekete és sárga.
- Tovotte zsír.
- Aszfalt.
- Fűtő olaj.
- Nafta só.
- Goudron.

**A koprivnicai gyárból:**

- Superfoszfát, 16—18% foszforsavval.
- Különleges keverékek KAS kálisóval és am-  
monsulfáttal.
- Oxigén autogénhegesztésre.
- Központ: Zagreb, Mažuranićev trg 4.
- Telefon: 17—31, 26—69, 18—39, 29—13.
- Képviseletek és raktárak minden nagyobb  
városban.

**Srpska Trgovačka Banka D. D.**

u Novom Sadu

Telefon: 183 és 376.

Nyújt váltó és folyó-számlai hiteleket.  
Takarékbetéteket elfogad és kamatoz-  
tat legelőnyösebb feltételek mellett.

**Betéteket felmondás nélkül is**

visszafizet.

3697

38

Nemcsak belföldi és külföldi, hanem a  
világ akármelyik piacán kifizetéseket esz-  
közöl: gyorsan, pontosan és olcsón.

**Hirdessen a  
Délbácskában**

## A pünkösdi ünnepek sportja

### Vasárnap:

Délután 1/23 óra NAK I. b.—OSKV I. b.  
Délután 5 óra Macsva (Sabac)—NAK.

### Hétfő:

Délután 1/24 óra NAK I. b.—Radnicski I. b.  
Délután 5 óra Macsva (Sabac)—Radnicski.

Az időjósok és a naptárak által esősnek és zivatárosnak jelzett időjárás miatt az idei pünkösdi nem nyújt olyan sporteseményeket, amilyeneket tulajdonképpen megérdemelt. Noviszád kétnapos pünkösdi vendége a sabáci Macsva. Közismerten lelkes és jótechnikájú játéka hivatott arra, hogy pótolja az időjárás fenyegető szeszélye miatt elmaradt többi mérkőzés szépségeit.

A bajnokság második helyezetteinek kétnapos noviszádi vendégszereplése érdekes összehasonlításra ad alkalmat. Tudvalévő, hogy a bajnokság második, harmadik és negyedik helyezése között ugyyszólván nűanszbeli differenciák vannak és el kell ismernünk, hogy a három csapat mai formáját tekintve véve ez a fennálló kis nívkülömbőség a sabáci Macsva javára mutatkozik.

Mind e két napon kisarányu sabáci győzelmet várunk.

Mindkét mérkőzés a NAK pályán kerül eldöntésre.

## A futballsport eszméje

Irta: Voss Frigyes dipl. sporttanár  
a Juda Makkabi tréner

A labdarugó sport, mely évtizedeken át mostoha sorsban tengődött, ma már vezetőhelyet követel a legmodernebb társadalmi tömegjelenségek sorában.

Számottevő tényező lett annyira, hogy egyidőre ugyan kiszoríthatják a társadalmi mozgalmak keretéből, de meg nem semmisíthetik.

Jogosan vivta ki az öt megillető helyet a társadalmi mérkőzések tömkelegében, valóságos kategória jár ki neki a szociológiában; bármi is történjék, de ezt a jogát senkise vitathatja el tőle.

Minden közös mérkőzés előfeltétele: emberek egybetömörülése egy közös cél kivívása érdekében azok ellen, akik ugyanerre, de ellenkező irányban törekcsenek. A nemzetek, politikai pártok és gazdasági érdekeltségek küzdelme egymás ellen, sportversenyek valójában, közös mérkőzések. A nemzetek és pártok harcát érdekeik vagy eszméik ellentétes volta lobbantja lánggra, de a sport küzdő feleit közös eszme lelkesíti; mindössze a cél iránya választja el egymástól, a „győzelem vagy vereség” alternatívája szabja meg a szerepüket. A futballsport közös, vezérgondolata a nemzetek, népek, társadalmi osztályok kiegyenlítődése. A küzdő porond gyepje, a békés verseny jegyében egymásba olvasztja a iegellentétecsbb pártállásu egyéneket, a vallási hovátartozandóság és rangkülömbőség eltörpül a magasztos cél fényében, nemzetek találnak egymásra a sportpályán és — bizony — nem egy sportember a nemzetközi kiegyesztelődés útját egyengette a világegés romjai felett.

A labdarugás sportját a következő vezető eszme jellemzi: „Valahányszor emberek társulnak, azért, hogy közös küzdelemben közös célhoz juthassanak, mindannyszor szoros együttműködésre készíti őket a cél közös volta; a küzdelem hevében egymást kell támogatniok, hogy szikrányit se pocscékoljanak el abból az erőből, amely az egyetértést szolgálja”

A futballsport sarkalatos igazsága ebből a vezető gondolatból táplálkozik; a „tizenegy” csak úgy éri et a kitűzött célját, ha bensőséges szálak fűzik egymáshoz: *tizenegy igazi barátnek szeretete, szolidaritása a magasztos cél főjeltétele.*

Minden akaratosság, minden egyéni illetőleg önhatalmu cselekedet, a legcsékélyebb gáncsokodás, a sikert veszélyezteti. A győzelem

bizonyossága csakis a „tizenegy” irigységétől mentes, tervszerű együttműködésétől jűgg.

Mind a tizenegy játékos úgy érezze magát, mint az egésznek egy-egy szerves tagja, aki az „együttcs” javát szolgálja. „Teljes őszhang lelkesítse a csapatot, mihelyt a küzdőtér pázsitjára lép.” Az egyes játékosok kölcsönösen egészítik ki egymást minden cselekvésükben, egyéni akaratukat és munkaképességüket egybe tömörítik s a választott bíró tekintélyének vetik alá. A futballcsapat egyuttal élő szervezet, melynek egyes részei egymástól függetlenek s mégis annyira egybeforrottak, hogy egyetlen tag elégtelen együttműködése a többiekét okvetlenül befolyásolja. Bármelyik játékos cselekedete jó vagy rossz hatással lesz a közösségre; a szabályok megsértése valamelyik játékos részéről nem a játékos közvetlen megbűntetését vonja maga után; a bűnhődés egy szabad vagy büntető rugás révén az egész csapatot éri, közös kárt, sőt közös vereséget okoz.

Minden egyes játékos egyetemlegesen felelős, mert ő a csapat szerves tagja-cselekedetei a közösség javára vagy rovására írődnek. A csapat tulajdonképpen érzelmi közösség; a sportszolidaritás köteleke tartja össze a tagokat. A legyőzést, vereséget méltósággal elszenvedni, a hibákon okulni nem csékély feladat. Az a sportközösség, amely ilyenre is képes, megérett arra a hivatásra, melyet betölt. Emberi gyöngeségeken felülemelkedni, a kiszabott helyet kötelelességszerűen védeni — öntudatos sporttagra vall. Ilyen tagra nyugodt lélekkel bizhatjuk az egyesület érdekeit.

Azon csapat tagjai, kiket az összetartozandóság eszméje, hevit, nemcsak a játéktechnikát sajátítják el és fejlesztik, hanem — amik sokkal értékesebb — a kötelelességtudást, a felelősség érzetét s az önzetlenséget ápolják. Olyan tulajdonságokat tehát, melyek a virágzó közösségi életet tartalommal telítik. A „tizenegy” harmonikus együttműködésének nemes gyümölcsöt kell teremnie: a tartós sikert.

# HARISNYA-OCCASIO!

Harisnya-nagykereskedésűnket felosztatva, az összes raktáron levő

**női-, férfi- és gyermek-harisnyáinkat  
1/2 tucatonként**

saját nagybani beszerzési árunkon alul **kicsinyben kiárusítjuk.**

**Eladásra kerül kb.**

1000-szer 1/2 tucat női flórharisnya	—	—	—	—	—	Dinar 120.—
2000-szer 1/2 „ „ selyemflórharisnya	—	—	—	—	—	Dinar 180.—
1000-szer 1/2 „ „ legfinomabb selyemflórharisnya	—	—	—	—	—	Dinar 220.—
1000-szer 1/2 „ „ legfinomabb selyemflórharisnya	—	—	—	—	—	Dinar 250.—
1000-szer 1/2 „ „ férfi flórsokni	—	—	—	—	—	Dinar 120.—
1000-szer 1/2 „ „ divat flórsokni	—	—	—	—	—	Dinar 180.—
1000-szer 1/2 „ „ divat flórsokni legfinomabb	—	—	—	—	—	Dinar 220.—

**Saját érdekében el ne mulassza ezen kedvező alkalmat!**

## FISCHER VLADIMIR és TÁRSA, NOVISÁD

harisnya-nagykereskedése, Kralja Petra ul. 23., az udvarban

**Tennisz.** Ma délután veszi kezdetét a noviszádi „Lawn Tennis Club” háziVERSENYE, melynek során egy pontrendszeres női egyes és egy férfi egyes kerül eldöntésre a következő játékosok részvételével: Női egyes: Francuski Olga, Nikolics Nadica, Schönberger Nusi, Franck Terus, Franck Klári, Dungyarszki Sonja, Miroszávlyevics Olga, Csernyeiné és Miroszávlyevics Beba. Férfi egyes: Flamann, Csernojarov, Jakab Géza, dr. Bausteiner és Kuborci Jenő. Ma és holnap délután érdekes meccsek lesznek: Ma Csernojarov—Flamann, Jakab—Kuborci, Francuski Olga—Schönberger Nusi között, míg holnap Jakab—Csernojarov, Flamann—Jakab, Nikolics Nadica—Dungyarszki Sonja, Franck Terus, Francuski Olga—Franck Klári között. Belépődíj nincs. A verseny délután fél 4 órakor kezdődik.

**A Rádnicski klubhírei:** A Rádnicski SK fejelemi bizottsága az egyesület egyik játékosát Hacker Gusztávot a Rádnicski—Vojvodina bajnoki mérkőzésen tanúsított sportszerűtlen magaviseletéért játékjogától felfüggesztette és 6 heti büntetéssel sújtotta, amelyből 2 hetet betöltöttnek tekintett. — E hó 30 án tartja a Rádnicski rendes évi közgyűlést. Felhívjuk a tagtársak figyelmét arra, hogy a közgyűlésen csak azok a tagtársak bírnak szavazati joggal, akiknek tagsági hátralékaik nincsenek. Felkerjük a tagtársakat hátralékaik mielőbbi rendezésére. Tagdíj befizetés a Rádnicski Kamarában kedden és pénteken este 7—9 ig. A Rádnicski SK vezetősége.

**A NAK futbalszakosztálya** felkéri a következő játékosait, hogy a pályán megjelenni szíveskedjenek (délelőtt 9 órakor Rádnicski ifj. ellen): Platz, Buchmüller, Leonard, Hiegel, Molnár, Zala, Istók, Haller, Rajkovic, Fekete, Haller, Lemler, Vas, Szabó. — (Délután 3 órakor OSKV IB ellen: Babin, Boros, Varga, Saró, Heitzmann, Aranyosi, Greuling, Mitrovics, Neuwirth, Georgijevics, Gerich, Csirics, Bugarszki. — Délután 4 órakor Macsva ellen: Dussing, Hajdu, Alexi, Antonics, Peikert, Majoros, Bertók, Paszt II. Lerch, Juhász, Schäffer. — Hétfőn játszik délelőtt fél 10 órakor NAK ifj.—Viktória, délután fél 4 órakor Rádnicski IB—NAK IB. A csapatösszeállítás ma délután a pályán fog megtörténni.

**Az Achilles kerékpáregylet** ma délután 3 órakor tartja meg 30 kilométeres országúti, 10 kilométeres országúti, 1000 méteres sprint 100 méteres lassúsági és a hölgyversenyét a futaki országúton. A szubotcai vendégek a délelőtt fél 7 órai gyorsasággal érkeznek Noviszádra. Felhívjuk az összes versenyzőket, hogy délután fél 2 órakor az egyleti helyiségben a kapitánynál jelentkezzenek. Este 8 órakor díjkiosztás az egyleti helyiségben.

A kapitány

## Berlin katonai megszállás alatt

Megirtuk, hogy a németországi kommunista szervezetek a pünködsdi ünnepek alatt Berlinben nagy tüntető felvonulásra készülnek. A tüntetésre az összes vidéki kommunista szervezeteket meghívták és ennek alapján mintegy százezer kommunista részvételére számítanak.

Már a tegnapi nap folyamán sokezer résztvevő érkezett a fővárosba, s az éjszakai meg a kora reggeli órákban még több kommunista megérkezését várják.

A rendőri és katonai hatóságok a tüntetés idejére óriási előkészületeket tettek. Berlin a megszállott város képét mutatja. Az uccákon katonasággal megrakott páncélos autók, kézigránáttal és karabéllyal felszerelt rendőrsztagok látják el a járőr szolgálatot. A forgalmasabb útvonalakon ágyukat vontattak fel s az összes laktanyákban szigorú készültséget rendeltek el.

Az egész ország közvéleménye nagy izgalommal tekint Berlin pünködsdi eseményei elé.

## TÉGLAT

elsőrendű, kaphat minden mennyiségben legolcsóbban **Krajačević fatelepén,** Novisad. — Telefon: 165. 3987-1-30

## Üzletátvétel!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, jóbarátaimat és kedves ismerőseimet, hogy a Kralja Petra ulica (Főucca) 20. szám alatt levő

## Amerikai éttermet

junius hó 1 től átvettem. Kifünő ételekről és italokról gondoskodva van. A nagyérdemű közönség szives látogatását kéri, tisztelettel **Stolz Károly**

## A francia előnyomulás

Párisból jelentik: A francia offenzíva diadalmasan halad előre, a rikkabilok ellenállása napról-napra gyöngül. Ugyyszólván kardcsapás nélkül további jelentékeny területeket szállottak meg a francia csapatok. Abd el Krimet saját hívei ugyyszólván fogságban tartják.

## Nyilt-ter\*)

Figyelmeztetünk mindenkit, hogy bátyánk Kraxner Antal hitelezéseiről semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Kraxner testvérek.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

## APRÓ HIRDETÉSEK

Legjobb minőségű **PATENTIROZOTT SZÖLLŐPERMETEZŐ GÉPEK** és **PÁLINKAFŐZŐ ÜST** és **RÉZÜSTÖK** legnagyobb választékban **MALOČIĆ VASO**-nál Novisad, Kisači u. 32. 3119-1-100

**A. MARTINKO** üvegkereskedés, Futoski 18. (ezelőtt Šafarikova ul. 2.) Elvállal ablaküvegvágásokat új és régi épületeken, legszolidabb áron. 3962-1-12

### MECHANIKAI JAVÍTÁSOKAT

Singer vagy bármilyen gyártmányú varrógépeknél a leggyorsabban és legpontosabban vállal **SINGER SIVACI STROJEVI BOURNE & Co. NOVISAD**, Miletičeva (Kenyér) u. 8. sz

**KÖNYVELŐ-LEVELEZŐNŐ**, önálló, mérlegképes, szerb-német-magyar nyelvekben perfect, állást keres. Vállal óramunkát is. Postafiók 163. Novisad. 4025-1-2

Egy jókarban levő **KORMIK** marokrakó **ARATÓGÉP** kedvező feltételek mellett eladó. Cim: Bujdosó Pál, Temerin. 4013-1

**NYULAK**, bécsi kék, eladók. Cim a kiadóhivatalban. 4029-1

**EGY KIRAKAT** (dupla üveg és rollóval), egy spanvoifal és egy nagy férfi Singer-varrógép jutányos áron eladó Bana Jelašića (Mikes Kelemen) ucca 6. 1-1

## HIRDETÉSEK

### Sürgösen kerestetik egy pincehelyiség,

amely betonnal vagy téglával van padlózva. Nagysága körülbelül 100—150 négyzetméter legyen. Ajánlatokat kérjük

**Mikics Ferenc**

mészáros és hentesnek az egyesület elnökének átadni

### Műhely átalakítás miatt mélyen leszállított áron elárusítandó: Cseplőgép, indító nélkül,

traktornak is alkalmas, 100 m/m szélességű, „Niedzon” az összes szükséges szijakkal, 15.000 Din. áron. — **Egy auto, „Citroen” gyártmány,** 3 üléses, keveset használt (majdnem új), igen kedvező áron. — **Egy félig teher és egy teherautomobil,** értékén aluli áron.

**Pešenjanski — autogarázs, Novisad, Magyar u. 53. szám.**

## Figyelem!

Leszállított áron készit mindennemű autómunkát, u. m. új autóbuzs, luxus- és teherkarosseriákat. Valamint ezideig a legjobb autórugókat

## Nikola Erdelyan



### Novisadon,

ki 1925. évi kiállításokon 2 aranyéremmel és elsőrendű diplomákkal kitüntetve kiváló készítményeiért.

**Temerini u. 43. Belanyiva 5.**

Ugyanott egy komplett új autóbuzs és 6 üléses karosseria és hintók eladók. 4028-1

## Tisztelettel értesitem

a nagyérdemű közönséget, hogy

### cipésműhelyt nyitottam a Wagner palota udvarában.

Kérem ismerőseimet és jóakaróimat, hogy megrendeléseikkel és javításokkal is felkeresni szíveskedjenek. Tisztelettel

### Heintzl Rudolf

a volt **IVOSEVIC** cipőkereskedő üzletvezetője. Elsőrendű munkák. — Gyors és pontos kiszolgálás. Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik.

## BURGONYA

méter mázsánként 100.— dinárért kapható:

**Gausz János, Futoški 66.**

1636-1-0

### Keresek 1-2 szoba-konyhából álló üres lakást,

vagy szépen burorozott száraz szobát. Ajánlatok a cim és ár pontos megjelölésével Schmolka hirdetőjébe Futoska 2. küldendők „Magántisztviselő” jelige alatt. 4033 1-2

Az összes irodai munkában jártas, több évi gyakorlattal rendelkező tisztviselő

### állást keres,

ki mind a három nyelven ír és beszél. 3400 Cim a kiadóban. 1-0

### Nyomdász-segédet,

ki a szerb és magyar nyelvben perfect, keresek azonnali belépésre.

**Hajtman István nyomdatulajdonos, B. Topola.**

**KOMLÓZSINEGEK - SISAL MANILLA KÉVEKÖTŐZŐ - UJ ZSÁKOK és KÉSZ PONYVÁK**

Telefon: 403. Sürögnyeim: Jutešif

**UJ és HASZNÁLT ZSÁKOK**

Fiók: Beograd, Karadjorjeva 21.

a legjutányosabb árban szerezhetők be!

**AVRAM SCHIFF** ZSÁK, PONYVA és ZSINEGNAGYKERESKEDÉS, ZSÁK és PONYVAKÖLCSÖNZŐ INTÉZET **NOVI SAD**

Pünkösdi vasárnap és hétfőn  
**táncsal egybekötött mulatságot**  
rendeznek, melyre ismerőseimet és jóakaróimat  
ezuton is meghívom. Szíves pártfogásukat  
kérve, vagyok kiváló tisztelettel

**Szathmáry Lajos, vendéglős**  
Jovan Aranyijeva (Damjanich) ucca 19. szám.  
**Elsőrendű bor literenként 9 dinár.**

**Prémet**

molyok ellen a nyáron át olcsón és biztosan  
**megőriz**

**Mita Grujić szörmemester Novisad,**  
4026 Pašičeva ul. 12. 1-2

**Villamos motorok,**

dinamók javítását és tekercselését, világítás, csengő,  
telefon, moziberendezéseket, rádió és autoakkumu-  
látorok javítását, töltését és minden e szakmához  
tartozó munkát a legpontosabban és legolcsóbb  
árban vállalunk.

**Peikert és Neurohr**

elektrotechnikai és mechanikai vállalkozók Novi Sad,  
Primoška (Vásár) u. 21. — Speciális szakműhely.  
3762-1-0

**Soffőr tanfolyam!**

Értesitem a soffőrvizsgát tenni óhajtokat, hogy  
f. hó 24-iki kezdettel

**estéli tanfolyamot**

kezdek. Többféle autó kezelése tanítatik. Előadás  
szerbül és magyarul. A tanfolyam végeztével min-  
denki vizsgát tehet.

**Fellegi József, Madjarska ul. 27.**  
4015-1-3

**1 nagy saroküzlethelyiség**

Novisad, Temerinska ulica 28. szám  
alatt kiadó.

**Zongorák**

és  
**Pianinok**



elsőrangú gyártmány nagy választékban

**Truppel Bélánál**

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.  
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hang-  
szerekben, gramofonok s gramo-  
fon-lemezekben, ugyszintén bel-  
és külföldi quinttiszta hurokban  
Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek el-  
adása és rakett javítás.

Elsőrendű cipésműhely  
**E. TOMAS**  
Novisad, Kr. Petra ul. 19. (az ud-  
varban) — Készít legmodernebb  
női és férfi

**CIPÖT**

mérsékelt  
és szőid  
arak mel-  
lett. — Elsőrendű kidol-  
gozás A legjobb anyag!

**Könyvelés és kereskedelmi ismeretek  
gyakorlati tanítása.**

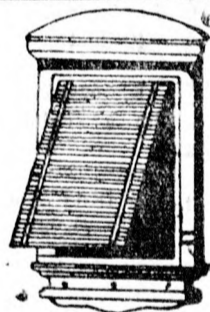
Csoportrendszer. **PAPP GYÖRGY**  
Előadás szerb, magyar és német nyelveken. keresk. irodájában,  
Satarikova ulica 4.

**ÖSSZECSUKHATÓ  
KERTISZÉKEK**

kaphatók és egyéb  
polgári butorok

**LENKEY asztalosnál**

3570 — **NOVISAD** — 1—  
Uzspenzka u. 12. szám.

**REDÖNYÖK**

minden nemben ugymint:

**ACÉL, ESSLINGER"-féle FA ZSALUABLAK ÉS VÁSZON**  
továbbá az összes mű és lakatosáruk valamint **TEHER FELVONOK** gyártása.  
**BERNOLD SILVESTER NOVISAD**

Alapítotott 1885

Gázgyárral szemben.

Telefon 234.

Fiók: Beograd Dositijeva ul. 51.

**BAUER SÁNDOR**

Stanična u. 3.

**BEOGRAD**

Telefon 25-99.

AJÁNL ÁLLANDÓAN RAKTÁRRÓL:

**Vasgerendákat, „U” vasakat,  
Betonvasat,**

valamint mindenfajta

**Összekötő darabokat (Fitting) és  
Forcsó-karimákat (Flancsni)**

továbbá az összes

**Sineket** kisvasutakhoz épügy, mint  
**rendes vágányokhoz**

a hozzátartozó

**Kisvasuti anyagok és Vagonettek.  
Reservoírok, Szijtárcsák,  
Csapágyak, tengelyek**

és az összes

**Technikai cikkek**

Nagy szortirozott raktár

**Armaturákból.**

**VERSENYNÉLKÜLI ÁRAK!**



**TENGELYEK, CSAPÁGYAK,  
SZIJTÁRCSÁK stb.**